
PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA

CEIP RODRÍGUEZ FORNOS

Data d'aprovació: 28-03-2019

ÍNDEX

1.	JUSTIFICACIÓ DEL PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA	5
2.	FONAMENTS LEGALS	5
3.	DIAGNÒSTIC DE L'ESTAT DE LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE.....	9
3.1.	Conflictes en les relacions entre l'alumnat.....	10
3.2.	Conductes disruptives a l'aula.....	10
3.3.	Altres circumstàncies familiars i personals.....	10
3.4.	Informació quantitativa per al diagnòstic del centre	11
3.5.	Llenguatge inclusiu, estereotips de gènere i igualtat de tracte.....	13
3.6.	Inclusió de dones i la seua producció artística, literària, musical, científica, cultural i històrica en els continguts	14
3.7.	Educació emocional, afectiva i sexual	15
3.8.	Diversitat de gènere, familiar y sexual.....	16
3.9.	Propostes de recursos per a la promoció de la convivència positiva.....	16
4.	OBJECTIUS GENERALS	17
5.	MESURES I ACCIONS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I PREVENCIÓ DE CONFLICTES	18
5.1.	MODEL DIALÒGIC DE PREVENCIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	18
5.2.	LA MEDIACIÓ EN LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.....	20
5.2.1.	LA MEDIACIÓ.....	20
5.2.2.	QUALITATS DEL MEDIADOR O MEDIADORA.....	20
5.2.3.	OBJECTIUS DE LA MEDIACIÓ	21
5.2.4.	PRINCIPIS DE LA MEDIACIÓ.....	21
5.2.5.	QUÈ ES POT TRACTAR AMB MEDIACIÓ	21
5.2.6.	BENEFICIS DELS PROGRAMES DE MEDIACIÓ EN L'ESCOLA.....	22
5.2.7.	MEDIACIÓ FORMAL I MEDIACIÓ INFORMAL.....	23
5.3.	AULA DE CONVIVÈNCIA	30
5.4.	ACCIONS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I PREVENCIÓ DE CONFLICTES.....	35
6.	MODEL D'ACTUACIÓ RESPECTE DE L'ALUMNAT QUE PRESENTA CONDUCTES QUE DIFICULTEN LLEUMENT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR.....	38
6.1.	Protocol d'actuació en conductes que dificulten lleument la convivència escolar	38
6.2.	Mesures educatives correctores davant l'alteració lleu de la convivència escolar.....	38
7.	CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR	40
8.	CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR.....	42
8.1.	ASSETJAMENT ESCOLAR I CIBERASSETJAMENT	44
8.1.1	ORIENTACIONS EN SITUACIONS D'ASSETJAMENT ESCOLAR PER LGTBIFÒBIA	48
8.2.	CONDUCTES QUE ALTEREN LA CONVIVÈNCIA DE FORMA GREU I	

REINCIDENT: INSULTS, AMENACES, AGRESSIONS, BARALLES I/O VANDALISME ..	55
8.2.1. ALUMNAT QUE ALTERA GREUMENT LA CONVIVÈNCIA	55
8.2.2. ALUMNAT AMB ALTERACIONS GREUS DE CONDUCTA	56
8.2.3. PROTOCOL ESPECÍFIC D'ACTUACIÓ PER ALUMNAT AMB ALTERACIONS GREUS DE CONDUCTA O QUE ALTEREN GREUMENT LA CONVIVÈNCIA I QUE IMPEDIXEN EL DESENVOLUPAMENT DE LA CLASSE.....	59
8.3. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ DAVANT EL MALTRACTAMENT INFANTIL.	61
8.4. LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	64
8.5. AGRESSIONS AL PROFESSORAT O AL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVICIS (PAS-PAE)	67
8.6. CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES, DAVANT QUALSEVOL DE LES SITUACIONS PLANTEJADES EN ELS ANNEXES, SI ES PRODUIXEN FORA DEL CENTRE.....	69
8.7. COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL I A LA DIRECCIÓ TERRITORIAL COMPETENT EN MATÈRIA D'EDUCACIÓ.	71
9. APLICACIÓ DE MESURES CORRECTORES I DISCIPLINÀRIES	71
9.1. GRADACIÓ DE LES MESURES EDUCATIVES CORRECTORES I DE LES MESURES EDUCATIVES DISCIPLINÀRIES	71
9.1.1. CIRCUMSTÀNCIES ATENUANTS.....	72
9.1.2. CIRCUMSTÀNCIES AGREUJANTS	72
10. DETECCIÓ DE NECESSITATS I PLANIFICACIÓ D'ACCIONS FORMATIVES	73
11. DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA	74
12. COL·LABORACIÓ AMB ALTRES ENTITATS O INSTITUCIONS.	74
13.....	74
14.....	74
15. BIBLIOGRAFIA.....	74
13.1. Referències legals.....	74
13.2. Referències bibliogràfiques	77
13.3. Referències digitals	79
16. ANNEXES	79
ANNEX 3.4. INFORMACIÓ QUANTITATIVA PER AL DIAGNÒSTIC DEL CENTRE.....	79
ANNEX 6.A: QUADERN D'INCIDÈNCIES EN L'AULA	79
ANNEX 6.B: CONTRACTE FAMÍLIA-ESCOLA.....	79
ANNEX 7: PART DE CONDUCTA CONTRÀRIA A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE .	79
ANNEX 8: PART DE CONDUCTA GREUMENT PERJUDICIAL A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE.....	79
ANNEX 8.3: FULL DE NOTIFICACIÓ DE POSSIBLE DESPROTECCIÓ DES DE L'ÀMBIT EDUCATIU	79
ANNEX 8.7. ANNEX VII, MODEL DE COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL DE CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE I QUE PODEN SER CONSTITUTIVES DE FALTA O DELICTE PENAL.....	79

TAULES

Tabla 1. Accions per a la promoció de la convivència i prevenció de conflictes i indicadors de logro.....	36
Tabla 2 Tipificació de conductes contràries a la convivència	41
Tabla 3 Mesures correctores.....	41
Tabla 4 Tipificació de conductes greument perjudicials per a la convivència	43
Tabla 5 Mesures educatives disciplinàries	43

1. JUSTIFICACIÓ DEL PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA

El Projecte Educatiu del Col·legi d'Educació Infantil i Primària Rodríguez Fornos defineix el nostre Centre com un centre educatiu que pretén donar al seu alumnat una formació integral que permeta l'adquisició d'aprenentatges escolars i a més, una formació humana i social que els capacite per a la participació i integració en la vida social i professional.

Els nostres fins educatius pretenen formar al nostre alumnat en el respecte i acceptació de les diferències personals, les diferents idees i formes de pensar, desenvolupar una actitud crítica i responsable davant la societat, potenciar la defensa de la pau, la igualtat de drets, la solidaritat i l'actitud de participació i cooperació, així com fomentar actituds de diàleg i de tolerància per conviure en una societat, diversa plural i democràtica.

Aquest Pla d'Igualtat i Convivència, és part integrant del nostre Projecte Educatiu. El seu objectiu és aconseguir un bon clima educatiu i humà en el centre, mitjançant la promoció de la convivència, en un ambient on es valore i respecte la diversitat, i treballant la prevenció i resolució dialògica dels conflictes.

Considerem que el seu èxit dependrà de la participació i implicació de tots els membres de la comunitat educativa.

2. FONAMENTS LEGALS

En el preàmbul de la Llei Orgànica de Millora de la Qualitat Educativa, en l'apartat XIV "es contempla també com a fi del Sistema Educatiu Espanyol, la preparació per a l'exercici de la ciutadania i la participació activa en la vida (...), amb una actitud crítica i responsable (...). Aquesta llei orgànica considera essencial la preparació per a la ciutadania activa i l'adquisició de les competències socials i cíviques (...). Tanmateix, en l'apartat 78 de l'article únic (modifica art 124 de la Llei Orgànica d'Educació) es diu que "els centres elaboraran un pla de convivència (...)".

- LLEI ORGÀNICA 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació
- LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'Educació
- LLEI ORGÀNICA 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa

- [LLEI ORGÀNICA 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència. \[BOE 23/07/2015\]](#)
- [LLEI ORGÀNICA 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. \[BOE 29/12/2004\]](#)
- [LLEI 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència. \[DOGV 24/12/2018\]](#)
- [LLEI 23/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI. \[DOGV 03/12/2018\]](#)
- [LLEI 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana. \[DOCV 11/04/2017\]](#)
- [LLEI 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. \[DOCV 28/11/2012\]](#)
- [LLEI 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, d'autoritat del professorat. \[DOCV 10/12/2010\]](#)
- [DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. \[DOGV 07/08/2018\]](#)
- [DECRET 30/2014, de 14 de febrer, del Consell, pel qual es regula la declaració de Compromís Família-Tutor entre les famílies o representants legals de l'alumnat i els centres educatius de la Comunitat Valenciana. \[DOCV 19/02/2014\]](#)
- [DECRET 136/2012, de 14 de setembre, del Consell, pel qual modifica el Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel qual es va crear l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana. \[DOCV 17/09/2012\]](#)
- [DECRET 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis \[DOCV 09/04/2008\]](#)
- [DECRET 2/2008, d'11 de gener, del Consell, pel qual es modifica el Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel qual es va crear l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana, adaptant-lo a la nova estructura del Consell. \[DOCV 15/01/2008\]](#)
- [DECRET 233/2004, de 22 d'octubre, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea](#)

[l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana.](#)
[\[DOCV 27/10/2004\]](#)

- [DECRET 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària.](#)
- [ORDRE 3/2017, de 6 de febrer, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es constitueixen les unitats d'atenció i intervenció del Pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència \(PREVI\) i s'estableix el procediment per al seu funcionament. \[DOCV 15/02/2017\]](#)
- [ORDE 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'establixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar. \[DOCV 01/08/2014\]](#)
- [ORDE 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'implanta el Full de Notificació de la possible situació de desprotecció del menor detectada des de l'àmbit educatiu a la Comunitat Valenciana i s'establix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància. \[DOCV 27/05/2010\]](#)
- [ORDE de 12 de setembre de 2007, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència en els centres escolars de la Comunitat Valenciana \(PREVI\). \[DOCV 28/09/2007\]](#)
- [RESOLUCIÓ de 13 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció a la urgència, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en els centres escolars \[DOGV 18/06/18\]](#)
- [RESOLUCIÓ de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions i orientacions per a actuar en l'acollida d'alumnat nouvingut, especialment el desplaçat, als centres educatius de la Comunitat Valenciana \[DOGV 11/06/2018\]](#)
- [RESOLUCIÓ conjunta d'11 de desembre de 2017, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal](#)

i Salut Pública, per la qual s'habiliten, amb caràcter experimental, unitats educatives terapèutiques / hospitals de dia infantil i adolescent (UET/HDIA) per a la resposta integral a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de trastorns greus de salut mental, i es regula el seu funcionament per al curs escolar 2017-2018. [DOGV 22/12/2017]

- RESOLUCIÓ conjunta d'11 de desembre de 2017 de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública per la qual es dicten instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un problema de salut mental. [DOGV 22/12/2017]
- Instrucció del 15 de desembre de 2016, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat. [DOCV 27/12/2016]
- Instrucció de 14 d'octubre de 2014, de la Direcció General d'Innovació, Ordenació i Política lingüística sobre l'actualització dels Plans de Convivència en els centres educatius.
- Normes d'Organització i Funcionament del Centre.

3. DIAGNÒSTIC DE L'ESTAT DE LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE

Som conscients de que l'existència d'un bon clima de convivència és necessari per a que les activitats educatives i instructives del projecte curricular puguin desenvolupar-se i aconseguir-se els objectius educatius. L'Equip Directiu amb el suport de la Comissió d'Igualtat i Convivència, presenta al Claustre de professorat i al Consell Escolar del Centre la proposta d'actualització del document amb l'objectiu de que els dos òrgans col·legiats facen les seues aportacions i propostes.

- És necessari implicar-se tots els sectors de la comunitat educativa: famílies, alumnat i professorat.
- El tutor/a té un paper fonamental en el tractament de la convivència.
- Cal potenciar el treball de tutoria i la coordinació entre l'equip docent d'un mateix grup.
- Posar normes de convivència consensuades per tots.
- Cal millorar la claredat i coneixement de les normes de convivència.
- Fer una tasca educativa preventiva, incorporant al currículum, a través de la transversalitat en totes les àrees, el treball d'actituds i valors.
- Implicar a les famílies en el procés educatiu.
- Actuar des de la prevenció en dues direccions diferents: previndre problemes de comportament en les relacions i previndre i/o millorar les conductes disruptives que dificulten l'activitat docent.

Es considera el clima i ambient del Centre bo o normal i les relacions entre els alumnes, el professorat i l'alumnat, les famílies i el professorat són bones o normals amb els problemes habituals de convivència i disciplina.

El fet que hi hagen alguns problemes de convivència i disciplina és considerat normal i com a conseqüència de les relacions de convivència d'un Centre amb un alumnat molt nombrós.

Les relacions entre l'alumnat són normals, malgrat que de vegades existisca algun conflicte. Els problemes de convivència solen manifestar-se en forma d'insults, malnoms, rebuig,... i, principalment, a l'edat de 10 a 12 anys. Aquestes situacions es

produeixen fonamentalment en el temps d'esplai i menjador, al pati i durant l'eixida i entrada del Centre. En els últims anys constatem que les xarxes socials han provocat conflictes, fora de l'horari escolar, que també requereixen la nostra intervenció perquè afecten a la convivència escolar.

Els problemes de convivència greus són esporàdics i quan apareixen solen fer-ho més en els nivells superiors. Els conflictes lleus es donen més sovint amb l'alumnat de cicles inferiors. Els casos puntuals que presenten alguna dificultat més greu, solen ser reflex de mancances en l'àmbit familiar i social o problemes psicològics. Així mateix, hi ha moments en què es produeixen més conflictes que en altres: a les entrades/eixides, a l'esplai, al menjador. Les incidències observades es poden classificar en els següents grups:

3.1. Conflictes en les relaciones entre l'alumnat.

- Físics: agarrons, colps, patades, espentes...
- Verbals: insults als companys/es o a la seua família, ofenses, posar malnoms, provocacions, amenaces, "bromes pesades"...
- Faltes de respecte en el tractament personal: males contestacions ...
- Faltes psicològiques i socials, algunes d'elles greus per la seua subtileza: aïllament i exclusió social (no deixar participar, aïllar del grup), desprecis, provocacions, intimidacions, mostres d'indiferència o insolidaritat, humiliacions, rebuigs...
- Dificultat d'integració

3.2. Conductes disruptives a l'aula

- Incompliment de les normes de classe: faltes de respecte al clima de silenci necessari per a treballar, deixadesa en la realització de les activitats escolars, en la presentació dels treballs, falta d'hàbits, oblit de material, faltes de puntualitat, intervencions per interrompre la classe, fer-se el graciós/a...

3.3. Altres circumstàncies familiars i personals.

- La escassa col·laboració i implicació per part d'algunes famílies, circumstància que influeix en l'actitud negativa dels seus fills o filles cap a l'escola.

La causa dels comportaments antisocials i dels problemes de convivència que es produeixen entre l'alumnat, encara que són fets molt puntuals, considerem es deuen a diversos factors:

- Permissivitat social i familiar i falta de compromís amb l'educació dels seus fills/es.
- Excessiu temps en què els fills/es estan sols davant de la TV, Internet, xarxes socials...
- Falta de models ètics i educació moral.
- Augment de la violència social.
- Notícies i informació ressaltant la violència.
- Necessitat de reafirmació en el grup.
- La falta de valors i principis de disciplina.
- La pèrdua de reconeixement social a la tasca educativa.

Les actuacions que podrien afavorir les relacions de convivència al centre educatiu:

- Que les famílies s'impliquen més en l'educació del seus fills/es.
- Valorar i reconèixer la validesa de tindre formes de ser distintes.
- Posar unes normes de convivència consensuades per tots.
- Potenciar la figura del tutor/ tutora.
- Establir la sessió setmanal de tutoria.
- Tenir menys nombre d'alumnat a l' aula.
- Fomentar el treball de les emocions i dels valors.

3.4. Informació quantitativa per al diagnòstic del centre

ANNEX 3.4. INFORMACIÓ QUANTITATIVA PER AL DIAGNÒSTIC DEL CENTRE

- Al Centre hi ha major nombre de xics que de xiques, una diferència de 83 en un total de 682 alumnes.

- Hi ha un percentatge més elevat de xics amb NEE¹, el 25% front a un 14% de xiques.

- Entre les necessitats de reforç educatiu, també hi ha major percentatge de xics, un 15,8%, front a l'11% de xiques.

No comptem amb recursos humans per a cobrir totes les necessitats de reforç educatiu. Per aquest motiu, s'estableixen prioritats, consensuades pel Claustre, segons les característiques i necessitats de cadascuna de les aules i nivells. (nombre elevat, alumnat amb NEE...)

En la gràfica no queda reflectit que en les sessions de Música i també de EF en alguns nivells, l'especialista es porta a la meitat de l'alumnat de dos tutories. Mentre ell té una classe completa, les tutores es queden amb la meitat de la seua tutoria a l'aula per oferir una atenció més individualitzada.

- Pel que fa al rendiment acadèmic, també són els xics els que més suspenen, el 28,5% de xics i el 22,9% de xiques.

- La representació de l'alumnat si que és paritària, el 50% en tots els nivells menys en 2n. que hi ha 4 xiques i 2 xics que són delegades o delegats.

- Entre el personal docent, el nombre de dones és molt més elevat que el d'homes. El Claustre està integrat per 37 dones i 7 homes.

- L'Equip Directiu està format íntegrament per dones.

- El personal no docent, responsable del Gabinet Psicopedagògic, Secretari Administratiu i PAS, està al 50%. Són 2 homes y 2 dones.

- Pel que fa a les coordinacions, continua havent una gran majoria de dones, 6 front a 2 homes. No és d'estranyar tenint en compte que són moltes més.

- Al Consell Escolar:

- Sector alumnat: 1 xiquet i 2 xiquetes.

- Famílies: 1 home i 8 dones.

- Professorat: 1 home i 6 dones.

- Equip Directiu: 3 dones.

- Representant de l'Ajuntament: 1 dona.

1

Crida l'atenció que en el sector famílies continuen siguent les dones les més implicades. Queda clara la majoria de les dones en la presa de decisions.

- Comissió d'Igualtat i Convivència

No hi ha massa casos conflictius per a ser un col·legi tan gran, però és significatiu que, als casos que ha intervingut la Comissió, són xics.

3.5. Llenguatge inclusiu, estereotips de gènere i igualtat de tracte

- Els noms dels espais del Centre estan rotulats de forma genèrica (Secretaria, Direcció...)
- En els documents de comunicació del professorat (convocatòries, commemoracions, memòries, programacions...) s'utilitza un llenguatge inclusiu. Es té especial interès en reflectir la diversitat familiar i l'ús d'un llenguatge no sexista en els documents de comunicació a les famílies.
- Les imatges que s'exposen als espais del Centre (tauler d'anuncis, passadissos, aules...) tenim cura que no siguin sexistes ni discriminatòries, que reflecteixen la diversitat i en els que les dones també siguen protagonistes.
- Considerem adequades les làmines i cartells del material d'ampliació.
- Pel que fa als espais, les aules són molt reduïdes, deixen poques possibilitats de crear espais diferenciats.

També el pati és reduït per a un nombre tal elevat d'alumnat. Per tal d'evitar que la major part de l'espai s'ocupe per a jugar a futbol, no està permès jugar a aquest esport. Com alternatives, s'han oferint pilota valenciana, copbol o bàsquet. Sols es pot jugar amb pilotes un dia a la setmana. També s'està treballant reprendre els jocs populars que no necessiten materials. L'alumnat de sisé s'ocupa voluntàriament de la "Biblio mòbil", oferint la possibilitat de la lectura en el tems de pati a l'alumnat que ho desitge.

Baix dels porxos no està permès jugar amb balons, d'aquesta manera, es fomenta la possibilitat de tindre un lloc per a xarrar, passejar o jugar tranquil·lament sense risc de rebre un cop de pilota.

- Celebrem durant el curs un bon nombre de commemoracions escolars. Però caldria plantejar-se incloure la data del 25 de novembre, contra la violència de gènere, com una manera de sensibilitzar avant aquesta greu problemàtica i prendre

consciència. També es podria treballar el 15 de maig, dia de la diversitat familiar present a la societat.

- Tots els documents del Centre estan redactats amb un llenguatge inclusiu, s'utilitza el genèric o el masculí i femení.

Hem d'afegir al nostre RRI², PEC³ y la PGA⁴ aspectes relacionats amb l'homofòbia i la transfòbia i establir protocols per abordar-lo. S'estan elaborant i queden pendents de la seua aprovació.

En novembre de 2017, es va actualitzar el PAT⁵, en aquest document ja es veuen reflectits els aspectes que calia incloure (prevenció de la violència de gènere, diversitat familiar i de gènere...).

També s'han adaptat els documents per incloure instruccions clares per al professorat sobre com s'ha d'actuar davant de possibles situacions de LGTBfòbia.

- El projecte de Formació al Centre, en el que està implicat la totalitat del Claustre, contempla la formació que necessitem en este sentit.

3.6. Inclusió de dones i la seua producció artística, literària, musical, científica, cultural i històrica en els continguts

- Els llibres de text utilitzen un llenguatge inclusiu i les imatges reflecteixen la diversitat actual (raça, famílies...) també els rols de gènere estan cuidats.

- Ara bé, la inclusió de Producció d'autoria femenina (pintores, músiques, científiques...) és molt escassa. Cal ampliar els recursos amb materials elaborats per donar a conèixer el llegat de les dones.

- El Claustre es sent compromès amb aquest tema. Des de fa tres cursos, l'eix vertebrador de les diferents celebracions escolars, gira al voltant de la dona. Pretenem donar el protagonisme que tantes dones mereixen per les seues aportacions històriques, científiques, artístiques, pedagògiques...

- Hauríem d'incloure-les al currículum escolar per tal de donar a conèixer al nostre alumnat, de manera sistemàtica, els seus èxits i influència. Desitgem que no quede com una activitat puntual que després queda en l'oblit. Per tal motiu, els materials que s'elaboren queden a la biblioteca del Centre per a poder consultar-los.

² Reglament de Règim Intern

³ Projecte Educatiu de Centre

⁴ Programació General Anual

⁵ Pla d'Acció Tutorial

- També a la biblioteca del Centre s'han afegit llibres d'autoria i protagonisme femení i altres que reflecteixen la diversitat familiar i de gènere.
- Encara s'han de revisar els llibres de la biblioteca de Centre i de les diferents aules. També les lectures obligatòries per a aconseguir un 30% d'autoria i protagonisme femení, com a mínim.

L'objectiu és que els llibres oferts a la biblioteca escolar siguin variats i presenten la diversitat existent al segle XXI.

Haurem de comprar més llibres coeducatius i revisar que no continguin materials que presenten violència contra les dones, donen una imatge de la dona com un objecte sexual o que el seu contingut siga misogin.

També seria desitjable organitzar sistemàticament activitats concretes dirigides a la visibilització de les dones al llarg de la història.

3.7. Educació emocional, afectiva i sexual

- El tema de l'educació emocional sempre ha interessat al nostre Claustre. Fa alguns anys vam realitzar un curs de formació amb la participació de la major part dels seus components. El Pla de Formació del present curs també contempla el tema. La nostra intenció és que la formació reverteixca sobre el nostre alumnat ajudant-los a conèixer i reconèixer sentiments i emocions pròpies i dels demés. Aprenent a identificar i expressar emocions i sentiments, treballem la manera d'interactuar amb el món.
- Pel que fa a l'educació sexual, es treballen els continguts i objectius adequats als diferents nivells.

Segurament hauríem d'ampliar aquesta informació. També prendre alguna iniciativa de caràcter participatiu que involucre a tota la comunitat educativa sobre la sensibilització i la importància d'una educació afectivo-sexual com a prevenció de la violència (xerrades, formació per al professorat, alumnat, AMPA...).

3.8. Diversitat de gènere, familiar y sexual

- En la recent actualització del PAT ja han sigut inclosos aspectes relacionats amb l'educació sexual. En ell apareixen objectius referents al coneixement i respecte de la diversitat sexual i de gènere. També la diversitat familiar existent en la societat actual, educar en la tolerància respectant les diferències.
- El nostre PAT ja recull protocols d'actuació davant el maltractament infantil, violència de gènere i possibles agressions al professorat o PAS.
- Cal afegir al Pla d'Igualtat i Convivència els protocols d'acompanyament a menors trans i intersexuals.
- També instruccions per al professorat sobre com actuar avant situacions de LGTBIfòbia.
- Protocol d'actuació avant possibles casos de discriminació, assetjament escolar o maltracte per identitat de gènere.
- Protocol de comunicació a la Fiscalia.
- En pròxims cursos, deuríem celebrar efemèrides relacionades amb la DSFG, per tal de sensibilitzar a la comunitat escolar.

3.9. Propostes de recursos per a la promoció de la convivència positiva

Algunes de les estratègies que es podrien incorporar al Centre podrien ser:

- Mediator escolar.
- Observatori de convivència
- Cibertutors.
- Aula de convivència. Duran el present curs estem organitzant els recursos necessaris per a posar en marxa l'aula de convivència. Fins ara, ha funcionat de manera provisional. Presenta dificultats per la falta de recursos humans. En aquest document es proposa la creació de l'aula de convivència i s'estableixen els protocols d'actuació.

4. OBJECTIUS GENERALS

- Assumir per part de tots els membres de la comunitat educativa que el foment de la convivència és tasca de tots.
- Proposar un model global d'educació per a la convivència basat en els principis d'identitat del nostre Projecte Educatiu de Centre.
- Crear un clima escolar que afavorisca la convivència en un ambient on es valore i respecte la diversitat.
- Promoure la col·laboració entre famílies i professorat per a resoldre els conflictes des del respecte, el reconeixement de l'autoritat docent i l'afectivitat.
- Millorar la convivència entre tots els membres de la comunitat educativa.
- Previndre comportaments disruptius, conflictes i d'assetjament escolar.
- Utilitzar estratègies democràtiques per a la resolució de conflictes, com la resolució dialògica de conflictes.
- L'atenció individualitzada a l'alumnat, atenent a les seues característiques personals i familiars.
- Establir els protocols d'actuació respecte:
 - Conductes que dificulten lleument la convivència escolar.
 - Conductes contràries a la convivència escolar
 - Conductes greument perjudicials a la convivència escolar
 - Assetjament escolar
 - Assetjament per LGTBIfòbia
 - El maltractament infantil
 - La violència de gènere
 - Agressions al professorat o al PAS
 - Situacions greus que es produïsquen fora del centre, però motivades per la vida escolar o directament relacionades amb esta.
 - Drogodependències

5. MESURES I ACCIONS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I PREVENCIÓ DE CONFLICTES

5.1. MODEL DIALÒGIC DE PREVENCIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

Aquest model de prevenció i resolució de conflictes es fonamenta en el diàleg com a eina que permet superar les desigualtats. En el tractament del conflicte pren protagonisme el consens entre totes les parts implicades, especialment l'alumnat, sobre les normes de convivència, generant un diàleg compartit per tota la comunitat en tot el procés normatiu.

Aquest tipus de model permet una millora qualitativa de la convivència tant en els centres com en tota la comunitat educativa. Generar espais de diàleg prevé els conflictes. Per a això és necessària la implicació de tota la comunitat, perquè totes les opinions siguin escoltades i considerades quan es tracta d'establir les causes i orígens dels conflictes i en la solució d'aquests, mentre el conflicte encara és latent. En aquest procés s'ha de recollir l'opinió de tots els membres de la comunitat, ja que totes les persones tenen aportacions que fer en la transformació del conflicte; i les capacitats de resolució i habilitats dels diferents membres són un enriquiment al diàleg igualitari.

Perquè aquesta norma consensuada siga efectiva, haurà de complir sis condicions:

1. Que pugua ser clarament acordada per totes les persones, de totes les mentalitats i edats.
2. Que tinga relació directa amb un tema clau per a les vides de l'alumnat
3. Que hi haja suport clar "verbal" del conjunt de la societat.
4. Que (fins ara) s'incomplisca reiteradament en l'escola.
5. Que siga possible eliminar-lo
6. Que amb la seua superació, la comunitat educativa de exemple a la societat, familiars, professorat, xiquetes i xiquets.

El consens d'una norma es concreta en 7 passos a través dels quals s'assegura el diàleg i participació de tota la comunitat.

1. Una comissió mixta de professorat, familiars i alumnat i altres agents de la comunitat debat la proposta, la decideix o no i prepara com fer-la arribar al conjunt de la comunitat.
2. S'exposa, debat i decideix la proposta en el claustre i en una assemblea de la comunitat amb la màxima participació possible de les persones del claustre. Després d'aquesta assemblea general, es defineix la norma.
3. Membres de la comissió mixta la van fent arribar classe per classe on delegats o delegades van recollint el resultat del debat, incloent els aspectes que modificar de la norma i els mecanismes perquè tota persona de la comunitat asseure que no s'infringisca.
4. Les delegades i delegats de l'alumnat debaten la concreció de la norma i la seua aplicació amb presència de membres de la comissió mixta com a oïdores i, si és necessari, com a assessores i assessors.
5. Es convoca una assemblea on les delegades i delegats de l'alumnat expliquen al professorat, familiars i comunitat el resultat de les seues deliberacions. També recullen les valoracions d'aqueixos agents, que retornen a les seues respectives classes en presència de la professora o professor tutor/a i d'una representació de la comissió mixta.
6. El conjunt de la comunitat es converteix en seguidora de l'aplicació de la norma i de la seua contínua revisió. Aqueix seguiment es posa en comú (però no es delega) a través de les delegades i delegats d'aula i de la comissió mixta.
7. El procés s'ha d'acompanyar amb l'autoformació en forma de tertúlies dialògiques.

5.2. LA MEDIACIÓ EN LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.

5.2.1. LA MEDIACIÓ

La mediació és un Sistema Alternatiu de Resolució de Conflictes. Alternatiu perquè és extra-judicial o diferent als canals legals o convencionals de resolució de disputes. La mediació és un intent de treballar amb l'altre i no contra l'altre, a la recerca d'una via pacífica i equitativa per a afrontar els conflictes, en un entorn de creixement, d'acceptació, d'aprenentatge i de respecte mutu. Consisteix en un procés voluntari, flexible i participatiu de resolució pacífica de conflictes, en el qual dues parts enfrontades recorren voluntàriament a una tercera persona imparcial, el mediador, per a arribar a un acord satisfactori. Aquest mètode promou la cerca de solucions que satisfacen les necessitats de les parts.

5.2.2. QUALITATS DEL MEDIADOR O MEDIADORA

- Imparcial, creatiu/va i comprensiu/va
- Pacient, amb capacitat d'escolta
- Amb experiència en resolució de conflictes
- Sensible i compromès amb el procés
- Madur/a
- Observador/a, prudent
- Capaç de no involucrar-se i distanciar-se
- Analític/a / sintètic/a
- Assertiu/va
- Ferm/a
- Amb capacitat de comunicar-se adequadament
- De confiança
- Objectiu/va

5.2.3. OBJECTIUS DE LA MEDIACIÓ

L'objectiu de la mediació no és l'acord sinó:

- Facilitar que s'establisca una nova relació entre les parts en conflicte.
- Augmentar el respecte i la confiança entre aquestes.
- Corregir percepcions i informacions falses que es puguen tindre respecte al conflicte i/o entre els implicats en aquest.
- Crear un marc que facilite la comunicació entre les parts i la transformació del conflicte.

D'aquesta forma, es poden convertir les situacions conflictives que es viuen diàriament en oportunitats d'aprenentatge.

5.2.4. PRINCIPIS DE LA MEDIACIÓ

1. El poder l'exerceixen les pròpies parts. Són els participants els que controlen el procés i les decisions. És necessari que les parts estiguen motivades, perquè han d'estar d'acord a cooperar amb el mediador/a per a resoldre la seua disputa.

2. Neutralitat del mediador. Abans d'iniciar una mediació, el mediador/a ha de preguntar-se sobre l'existència d'alguna circumstància susceptible de crear parcialitat en el desenvolupament d'aquesta. El mediador/a ha de prendre part a favor de tots i des d'ací treballar perquè el procés siga equitatiu.

3. Confidencialitat. Durant la mediació els participants mantenen la privacitat més absoluta i tenen la garantia que el que es diu en una sessió de mediació no podrà utilitzar-se davant un tribunal.

4. Voluntarietat. La mediació requereix de l'acord lliure i explícit dels participants. La mediació no pot imposar-se. No es pot obligar a ningú a establir relacions o arribar a acords.

5.2.5. QUÈ ES POR TRACTAR AMB MEDIACIÓ

No tots els conflictes poden ser portats a mediació.

No es pot plantejar la resolució d'un conflicte a través de la mediació en els següents

casos:

Quan cal denunciar el que està succeint.

- Quan hi ha violació als Drets Humans.
- Quan no hi ha voluntat d'una de les parts.
- On s'ha violat la llei.
- On es toquen temes legals complexos.
- Quan volem que d'ací isca una cosa exemplar (jurisprudència).
- Quan hi ha massa desequilibri de poder (primer cal anivellar).

5.2.6. BENEFICIS DELS PROGRAMES DE MEDIACIÓ EN L'ESCOLA

- Millora del clima escolar. Crea en el centre un ambient més relaxat i productiu.
- Augmenta la capacitat de resolució de conflictes de forma no violenta.
- Disminueix el nombre de conflictes i conductes violentes, vandàliques i disruptives, i, per tant, el temps dedicat a resoldre'ls.
- Es redueix el nombre de sancions, expulsions i expedients disciplinaris.
- Increment del temps dedicat a la docència, ja que no és necessari insistir contínuament en la disciplina.
- Adquisició d'habilitats pràctiques per a la conducció de la classe.
- Contribueix a desenvolupar actituds d'interés i respecte per l'altre.
- Augmenta el desenvolupament d'actituds cooperatives en el tractament dels conflictes, en buscar junts solucions satisfactòries per a tots dos.
- Contribueix a desenvolupar la capacitat de diàleg i a la millora de les habilitats comunicatives, sobretot l'escolta activa.

- Contribueix a millorar les relacions interpersonals.
- Ajuda a reconèixer i valorar els sentiments, interessos, necessitats i valors propis i dels altres.
- Afavoreix l'autoregulació a través de la cerca de solucions autònomes i negociades.

5.2.7. MEDIACIÓ FORMAL I MEDIACIÓ INFORMAL.

La mediació formal requereix certes condicions i fases estructurades. En la mediació informal les tècniques utilitzades són les pròpies de la comunicació eficaç (l'escolta activa, els missatges en primera persona, ajudar a reformular, ajudar a buscar solucions) i el mediador pot ser qualsevol persona que actua de manera intuïtiva i espontània en qualsevol situació de conflicte.

FASES DE LA MEDIACIÓ FORMAL

1. Presentació i acceptació del mediador.
2. Recollida d'informació sobre el conflicte i les persones implicades.
3. Aclarir el problema.
4. Proposar possibles solucions.
5. Elaboració i aprovació de l'acord.

FASES DE LA MEDIACIÓ FORMAL

FASE 1: PRESENTACIÓ I ACCEPTACIÓ DEL MEDIADOR/A

Valorar i decidir:

- L'adequació de la mediació en el cas que es planteja.
- Qui serà la persona adequada per a mediar i orientar a les parts.
- Si podran reunir-se les parts o haurem de treballar per separat.
- Temps necessari per a reunir-se amb les parts.
- Qui estarà present en el procés: implicats, advocats, experts, uns altres...

- Si és necessari, comentar algunes tècniques com: missatges en primera persona, l'empatia...

ACTUACIÓ DELS MEDIADORS

A. Preparar el context d'actuació.

El lloc on es realitzi la mediació ha d'estar preparat de manera que les parts puguin presentar els seus interessos i punts de vista, escoltar els interessos de l'altre bàndol i fer-ho de tal manera que les parts comencin a treballar, cooperant entre si per a crear solucions mútuament acceptables. Hauran de tindre's en compte les següents qüestions:

- Neutralitat del lloc de trobada.
- Privacitat.
- Possibilitat de realitzar comunicacions amb l'exterior.
- Mobles i seients distribuïts de manera que faciliten el treball cooperatiu.

B. Orientar a les parts

Durant el primer contacte amb cadascuna de les parts el mediador deu:

- Aconseguir una síntesi del problema i dels fets que van portar a sol·licitar el servei de mediació.
- Fer en aquest moment una descripció simple i breu del que és la mediació, què fa el mediador i de perquè funciona la mediació.
- Aconseguir que les parts assistisquen a una primera sessió de mediació fixant un moment i un lloc que siga acceptable per a les dues parts.

C. Crear confiança en el procés

- Explicar-los el procés: Què és la mediació. Regles i compromisos. Importància de la seua col·laboració.
- Posar l'accent en la importància de la confidencialitat i de la seua col·laboració, sent honestos i sincers.

- Acceptar unes normes bàsiques: No interrompre's. No utilitzar un llenguatge ofensiu. No desqualificar a l'altre, etc.
- Informar que la mediació és per a ajudar-los al fet que troben una forma de reprendre la seua relació. No estan obligats a arribar a un acord.
- Informar que estar en procés de mediació no els evita la sanció que puguen tindre, si és el cas.

TÈCNIQUES A UTILITZAR EN AQUESTA FASE

- Contactar amb les diferents parts sense crear desequilibris.
- Convocar a les diferents parts.
- Tractar la informació confidencial de cada part.

FASE 2: RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

- Recaptar informació de totes dues parts (situació, percepcions, metes, expectatives,...).
- Poder exposar la seua versió del conflicte i expressar els seus sentiments.
- Poder esplaïar-se i sentir-se escoltats.

ACTIVITATS DELS MEDIADORS

- Proporcionar l'estructura inicial.
- Obtindre la confiança i cooperació de les parts .
- Fomentar la seua participació activa en el procés.
- Explorar el vertader problema, no el detall.
- Animar que compten més, al fet que s'esplaien, evitant la sensació d'interrogatori.
- Escoltar atentament les preocupacions i sentiments de cada part, utilitzant tècniques com les de: mostrar interès, aclarir, parafrasejar, reflectir el sentiment, resumir, etc.

- No valorar, ni aconsellar, ni definir què és veritat o mentida, ni el que és just o injust.
- Ajudar a posar sobre la taula els temes importants del conflicte.
- Parar atenció tant als aspectes del contingut en si del conflicte, com a la relació entre les parts.
- Donar suport a el diàleg entre les parts. Reconèixer sentiments i respectar silencis.

TÈCNiques A UTILITZAR EN AQUESTA FASE

- Cessió de la paraula
- Intervenció per a alleujar la tensió
- Normalitzar
- Escolta activa
- Preguntar
- Reconèixer els sentiments
- Parafrasejar
- Missatges jo

FASE 3: ACLARIR EL PROBLEMA

- S'intentarà identificar el/els conflicte/s a partir de tota la informació de què es disposa.
- Classificar i ordenar els temes més importants per a les parts.
- Tractarem d'elaborar una definició compartida del problema, és a dir, una definició del conflicte acceptada per les dues parts.

ACTIVITATS DELS MEDIADORS

- Crear consens, planificar i elaborar la llista de temes.
- Facilitar i intercanviar informació.

- Identificar i ordenar els temes en disputa.
- Distingir i aclarir els temes no *mediables.
- Neutralitzar els comportaments negatius.
- Assegurar la conformitat de les parts sobre els temes a tractar per a avançar cap a una solució o transformació positiva del conflicte.
- Tractar primer els temes comuns i de més fàcil arranjamant, per a crear confiança i mantindre l'interès.
- Explorar els interessos subjacents a les posicions i dirigir el diàleg en termes d'interessos.

TÈCNiques A UTILITZAR EN AQUESTA FASE

- Extraure informació rellevant del conflicte.
- Centrar-se en el racional.
- Crear definició comuna del conflicte.
- Separar el problema de les persones.
- Enfocar.

FASE 5: PROPOSAR POSSIBLES SOLUCIONS

- Es planteja la qüestió bàsica: cap a on volem anar? Com volem relacionar-nos en el futur?
- Tractar cada tema i buscar possibles vies d'arranjament.

ACTIVITATS DELS MEDIADORS

- Ha de mantindre la seua neutralitat.
- No ha d'oferir solucions. Ha d'evitar limitar les possibilitats de les parts de trobar una resposta per si mateixes.
- Inventariar les opcions.

- Superar punts morts (aspectes que no afavoreixen la resolució del conflicte ni la millora de la relació).
- Centrar-se en el futur i no en el passat.
- Examinar els punts forts i febles de les opcions.
- Examinar les conseqüències de les diferents opcions.
- Explorar el que cada part està disposada a fer i li demana a l'altra part.
- Ressaltar els comentaris positius d'una part sobre l'altra.

TÈCNIQUES A UTILITZAR EN AQUESTA FASE

- Brainstorming (facilitar l'espontaneïtat i creativitat en la cerca d'idees o solucions).
- Dividir el problema.
- Valorar
- Superar punts morts
- Període de prova
- Agent de realitat

FASE 6: ELABORACIÓ I APROVACIÓ DE L'ACORD

En aquesta fase hem de plantejar:

- Quin de les diferents opcions plantejades poden ser acceptades i quins poden funcionar.
- Avaluarem els avantatges i inconvenients.
- Avaluarem les dificultats per a portar a terme les diferents opcions.
- Es decideix qui fa què, quan, com i on.

ACTIVITATS DELS MEDIADORS

- Aclarir el que s'ha acordat.
 - Escriure els acords sense ambigüitats i amb llenguatge neutral.
 - Planificar de quina forma es portaren a la pràctica els acords.
 - Tindre en compte les característiques que deuen complir els acords de les parts.
-
- Equilibrat
 - Clar i simple
 - Realista-possible
 - Acceptable per les parts
 - Específic i concret
 - Avaluable.
 - Que mantinga expectatives de millora de la relació.
 - Redactat per escrit. Així s'evita l'oblit i les males interpretacions i es facilita el seguiment.
 - Fer còpies de l'acord per a cada part i arxivar l'original.

TÈCNIQUES A UTILITZAR EN AQUESTA FASE

- Sintetitzar
- Reconèixer
- Felicitar i lloar per l'acord i la col·laboració.

5.3. AULA DE CONVIVÈNCIA

FONAMENTS LEGALS I JUSTIFICACIÓ

D'acord amb el que s'estableix en l'article 10 del Decret 39/2008, de 4 d'abril els centres educatius podran crear Aules de convivència per al tractament puntual i individualitzat de l'alumnat que, com a conseqüència de la imposició d'una mesura educativa correctora per alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del citat Decret, es veja privat del seu dret a participar en el normal desenvolupament de les activitats lectives.

La atenció d'aquesta Aula dependrà, entre altres aspectes, que el centre compte amb un nombre suficient de professorat que s'encarregue de l'atenció educativa de l'alumnat que assistisca.

La creació de l'Aula de Convivència sorgeix, doncs, com una necessitat de donar resposta a l'atenció educativa que requereix la diversitat de l'alumnat del centre. Es planteja com una mesura per a intentar millorar les conductes i actituds d'aquell alumnat que presenten dificultats en la convivència i, amb això, millorar el clima de convivència del grup-classe i del centre en el seu conjunt.

L'objectiu de l'Aula de Convivència és convertir-se en una alternativa a l'expulsió del centre per a aquell alumnat sancionat amb aquesta mesura. Per això es pretén afavorir un procés de reflexió, per part de cada alumne o alumna que siga atès en aquesta, sobre les circumstàncies que han motivat la seua presència en ella. L'objectiu prioritari seria, doncs, que els alumnes i alumnes compreguen l'abast per a si mateixos i per als altres de les seues conductes i, sobretot, que aprenguen a fer-se càrrec de les seues pròpies accions, pensaments, sentiments i comunicacions amb els altres. Aquest procés augmenta les habilitats de pensament reflexiu i d'autocontrol, alhora que els proporciona un espai per a l'anàlisi de les seues pròpies experiències i la cerca d'una resolució efectiva dels conflictes interpersonals.

OBJECTIUS DE L'AULA DE CONVIVÈNCIA

- Habilitar un espai que proporcione a l'alumnat les condicions necessàries per a reflexionar sobre la seua conducta contrària a les normes de convivència, el seu comportament en determinats conflictes i sobre com afecta tot això al desenvolupament de les classes.

- Possibilitar el que aprenguen a responsabilitzar-se de les seues pròpies accions, pensaments, sentiments i comunicacions amb els altres.
- Contribuir a desenvolupar actituds cooperatives, solidàries i de respecte.
- Possibilitar que l'alumne o alumna se senta competent emocionalment i en la realització de certes tasques.
- Reconstruir i afavorir la seua autoestima i autocontrol.
- Ajudar-lo a adquirir una bona disposició cap a les tasques escolars.
- Resoldre els conflictes de manera pacífica des del diàleg i la reflexió.
- Compensar les deficiències que impedeixen a alguns alumnes o alumnes la seua integració escolar.
- Educar per a la vida, potenciant les relacions interpersonals de cada alumne o alumna, és a dir, per a la seua integració satisfactòria en la comunitat.
- Millorar la vida acadèmica i personal de l'alumne o alumna.

CRITERIS I CONDICIONS PERQUÈ UN ALUMNE O ALUMNA SIGA ATÉS A L'AULA DE CONVIVÈNCIA

Com s'ha dit anteriorment, l'Aula de Convivència és un espai educatiu on l'alumnat podrà acudir exclusivament al tractament puntual i individualitzat de l'alumnat que, com a conseqüència de la imposició d'una mesura educativa correctora per alguna de les conductes tipificades en l' article 35 del citat Decret, es veja privat del seu dret a participar en el normal desenvolupament de les activitats lectives.

És necessari, per tant, que l'alumne o alumna haja rebut un Part contrari a la convivència en el centre, però no és suficient, ja que no tots els alumnes o alumnes sancionats amb aquest part han de ser derivats a aquesta Aula. Tampoc cal que un alumne o alumna estiga tota la jornada escolar a l'Aula, sinó que es poden d'establir les condicions específiques perquè un alumne o alumna siga atés en ella.

Criteris generals:

- Considerar, especialment, si amb aquesta mesura s'aconseguiran els objectius establits en el Pla de Convivència.
- Ser reincident en la seua actitud i conducta contra les normes de convivència.
- Haver subscrit un Compromís de Convivència que implique directament el treballar algun dels objectius de l'Aula.
- Presentar deficiències en la seua autoestima, autocontrol, relacions personals, disposició cap a les tasques escolars o integració escolar i/o social.
- L'expulsió del centre no afavoriria la correcció de la conducta i no és percebuda per l'alumne o alumna com un càstig.
- L'atenció a l'Aula de Convivència pot millorar la seua actitud i sense aquesta atenció no es garanteix que es mantinga el seu procés educatiu.

Criteris específics

- Nombre màxim de vegades que un alumne o alumna pot ser derivat a l'Aula: 2 al trimestre
- Nombre màxim de dies i/o hores al dia d'atenció a l'Aula: 5 dies, 5 hores
- Nombre màxim d'alumnes o alumnes que poden atendre's simultàniament a l'Aula: 2

Criteris pedagògics per a l'atenció educativa de l'alumnat

- Programació d'actuacions del Departament d'Orientació que establirà els criteris pedagògics per a l'atenció educativa de l'alumnat atés a l'Aula de Convivència.
- El tutor/a de l'alumne/a programarà les activitats formatives que realitzarà durant la seua permanència a l'Aula, de manera que es garantisca la

continuació del seu procés formatiu. Aquestes activitats seran adaptades en funció de les necessitats i característiques de cada alumne o alumna.

- L'orientador o orientadora programarà les actuacions encaminades a afavorir un procés de reflexió per part de cada alumne o alumna que siga atès a l'aula.

PROCEDIMENT DE DERIVACIÓ A L'AULA DE CONVIVÈNCIA

Quan un alumne/a com a conseqüència de la imposició d'una mesura educativa correctora per alguna de les conductes tipificades en l' article 35 del citat Decret, es veja privat del seu dret a participar en el normal desenvolupament de les activitats lectives el mestre/a podrà proposar la mesura de l'aula de convivència i ho comunicarà a el director o directora que verificarà si es compleixen les condicions previstes en el Pla de Convivència per a l'aplicació d'aquesta mesura.

En aquest cas, reunirà l'equip educatiu de l'alumne/a i al coordinador/a d'Igualtat i Convivència, juntament amb les persones encarregades de l'orientació per a estudiar la conveniència de derivar-lo a l'Aula, segons els criteris establits en el Pla de Convivència. El director o directora, segons les indicacions aportades per tots els membres de la reunió, decidirà la resolució a adoptar.

El mestre/a pot proposar la mesura educativa correctora d'assistència a l'aula de convivència, si bé la mesura educativa correctora de suspensió del dret d'assistència a determinades classes, correspon a la direcció del centre i no és delegable, per tant tindrà la decisió final. El cap o la cap d'estudis del centre organitzarà l'adequada atenció d'este alumnat.

És convenient aclarir que la derivació a l'Aula de Convivència no substitueix altres mesures educatives correctores que es puguen imposar.

ACTUACIÓ EN L'AULA DE CONVIVÈNCIA

- L'equip educatiu determinarà les activitats formatives que aquest haurà de realitzar, de les previstes en la programació de cada nivell i grup, coordinats pel tutor/a.
- L'orientador o orientadora determinarà les actuacions dirigides al procés de reflexió que l'alumnat haurà de realitzar i les entregarà, al tutor o tutora.

- La Direcció, amb l'assessorament de l'orientador o orientadora, elaborarà un informe indicant el motiu, els objectius, el nombre de dies, el nombre d'hores i les activitats formatives i de reflexió que realitzarà l'alumne o alumna.
- El director o directora comunicarà la resolució a l'alumne o alumna, als responsables de l'Aula, a la família i a la Comissió de Convivència

COMUNICACIÓ A LA FAMÍLIA

El director o directora comunicarà a la família per escrit o en entrevista personal, si és possible, la resolució de derivació a l'Aula de Convivència, indicant el motiu, els objectius, el nombre de dies i el nombre d'hores, així com les activitats formatives i de reflexió que realitzarà. Durant aquesta entrevista, podria sol·licitar-se també la col·laboració de la família o algun tipus de compromís per la seua part amb la finalitat d'aconseguir els objectius fixats. El tutor o tutora estarà present ja que serà ell qui posteriorment comunicarà a la família l'evolució de l'alumne o alumna.

COMUNICACIÓ A LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA

El director o directora reunirà la Comissió de Convivència per a comunicar-li la resolució de derivació a l'Aula de Convivència, indicant el motiu, els objectius, el nombre de dies, el nombre d'hores i les activitats formatives i de reflexió que realitzarà.

- Els responsables de l'Aula haurien de coordinar-se entre si per a assegurar l'atenció de l'alumne o alumna i amb el tutor o tutora, així com amb els altres professors i professores de l'equip educatiu.
- El tutor o tutora s'encarregarà posteriorment de realitzar el seguiment de l'evolució de l'alumne o alumna.

INSTAL·LACIONS I MATERIAL DIDÀCTIC

Seria convenient que l'Aula de Convivència fóra una aula de reduïda grandària en què es disposarà el mobiliari de manera que facilitarà el diàleg i la reflexió. Hauria d'estar situada en ubicacions que la feren accessible, pròxima i important, el més a prop possible dels despatxos dels càrrecs directius o la sala de professors per a donar-li un caràcter més seriós a l'hora de treballar i que els alumnes i alumnes no perceberen que anaven a ser “castigats, arraconats o sancionats” simplement. Amb

el temps l'alumnat percebrà que l'Aula és un lloc per a aprendre a conviure quan es produeixen alteracions de la convivència. La persona responsable de l'orientació en el centre, junt amb l'equip directiu, facilitarà el material didàctic necessari per a treballar els diferents objectius de l'Aula i els diferents equips docents facilitaran els materials didàctics per a les activitats formatives de l'alumnat. El tutor o tutora entregarà el material de treball als professors o professores responsables de l'Aula perquè aquests puguin atendre l'alumne o alumna.

5.4. ACCIONS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I PREVENCIÓ DE CONFLICTES.

Apareixen indicades en el següent quadre, distribuïdes en tres apartats:

- Àmbit de gestió
- Àmbit pedagògic
- Àmbit relacional

Tabla 1. Accions per a la promoció de la convivència i prevenció de conflictes i indicadors de logro

No se encuentran elementos de tabla de ilustraciones.	ACTUACIONES	INDICADORES DE LOGRO
ÁMBITO DE GESTIÓN	<ul style="list-style-type: none"> - Mantindre actualitzat RRI⁶. - Coordinació dels grups docents i de nivell. - Tractar en la COCOPE⁷ temes relatius a la convivència escolar. - Reunions del Consell de Delegats/des. - Nomenament del coordinador/a de Convivència i Igualtat cada dos anys. - Creació de la Comissió d'Igualtat i Convivència. - Informe trimestral de la Comissió d'Igualtat i Convivència. - Informar trimestralment al Consell escolar de les actuacions de la Comissió d'Igualtat i Convivència. - Establir sistema de vigilància sistemàtic durant les situacions en què es produeixen la major part de conflictes: entrades, eixides i temps d'esplai. 	<ul style="list-style-type: none"> - S'ha actualitzat en el present curs. - Nombre de reunions establertes i temes tractats. - Ordre dia de la COCOPE i nombre de reunions. - Actes de les reunions amb periodicitat mensual. - S'ha anomenat en setembre a la persona coordinadora. - Composició de la Comissió al mes de setembre. - Informe trimestral de Convivència. - Actes del Consell Escolar. - Organització de patis, entrades i eixides, en setembre.
ÁMBITO PEDAGÓGICO	<ul style="list-style-type: none"> - Difusió dels drets i deures de l'alumnat, fent un resum adaptat a l'edat i característiques del grup, fomentant la reflexió i anàlisi. - Fomentar activitats complementàries per afavorir les relacions entre l'alumnat fora de l'aula. - Fomentar la importància de la tutoria i promoure les assemblees d'aula. - Desenvolupar estratègies per millorar la convivència i desenvolupar habilitats de comunicació a l'aula: Atenció, escolta, respectar el torn de paraula, expressar opinions i fer-ho adequadament, saber fer preguntes, acceptar discrepàncies, argumentar, acordar, debatre, el consens. - Participació dels alumnes en l'elecció de delegats, representants, càrrecs i responsabilitats dins del grup-classe. - Donar suport amb la realització d'activitats dins de l'aula a la participació de l'alumnat en els seus òrgans de representació: Consell Delegats i Consell Escolar. - Programar en el conjunt del currículum de forma transversal continguts que millorem la convivència. - Treballar continguts sobre el tema de la convivència com ara multiculturalitat, pau, antiracisme, Drets Humans, no violència, coneixement de la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, solidaritat, violència de gènere, masclisme, 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovar temes de tutoria de cada grup en el Consell de Delegats/des. - Nombre d'activitats complementàries programades per nivell fora de l'aula. - Quadern de tutoria amb el recull de temes tractats. - Programació de la tutoria. - Elecció dels representants de l'aula. - Participació i preparació dels delegats i delegades en les reunions. Temes que aporten. - Grau de presència d'aquestos temes en les programacions d'aula. - Grau de presència d'aquestos temes en les programacions d'aula. - Grau de presència d'aquestos temes en les

⁶ Reglament de Règim Intern

⁷ Comissió de Coordinació Pedagògica

ÀMBITO RELACIONAL

desigualtats.

- Fomentar activitats d'assoliment d'habilitats socials, autoestima i intel·ligència emocional.
- Fomentar en les aules activitats que requereixen la col·laboració i el treball en equip. Potenciar la metodologia del treball cooperatiu.
- Realitzar activitats en les aules que fomenten la convivència, la integració i la unió del grup.

- Entrega a principi de curs de les normes bàsiques de funcionament del centre, horaris de l'alumnat i d'atenció docent.
- Entrega del resum del RRI a totes les famílies del Centre.
- Difusió del RRI i Pla de Convivència i Igualtat en la WEB.
- Difusió del Pla de Convivència i Igualtat mitjançant l'escola de famílies .

- Fomentar la participació de les famílies en les activitats escolars.

- Donar a conèixer a principi de cada curs les normes de convivència del centre. Cada equip docent les extraurà del nostre Reglament de Règim Intern i en farà un resum adaptat a l'edat i característiques del seu alumnat.

- Promoure el funcionament de l' Escola de Famílies.

- Informar a les famílies del contracte família-escola.

- Incloure els temes de convivència en les reunions amb les famílies.

- Planificar activitats que necessiten la col·laboració de les famílies per implicar-les més en el procés educatiu (Xerrades, tallers, exposicions, treballs a casa, activitats complementàries...).

- Oferir a les famílies assessorament i informació sobre els temes educatius per part dels professionals del SPE:

3 anys: inici escolaritat. Pautes, límits...

1r Primària: inici d'etapa

6é Primària: Final Primària /inici Secundària.

programacions d'aula.

- Nombre de treballs realitzats de forma col·laborativa, presència d'aquesta metodologia en les programacions d'aula.

- S'ha entregat la informació per escrit i està en la pàgina WEB.

- S'ha entregat la informació per escrit i està en la pàgina WEB.

- S'ha entregat la informació per escrit i està en la pàgina WEB.

- Nombre d'activitats en que les famílies han participat activament.

- S'ha fet aquest resum, s'ha treballat amb l'alumnat en tutoria.

- Nombre de sessions celebrades d'Escola de Famílies.

- Apareix en el guió de la primera reunió amb les famílies.

- Apareix en el guió de la primera reunió amb les famílies.

- Nombre d'activitats en les que han participat les famílies en cada nivell.

- S'han celebrat les reunions programades.

6. MODEL D'ACTUACIÓ RESPECTE DE L'ALUMNAT QUE PRESENTA CONDUCTES QUE DIFICULTEN LLEUMENT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR.

Com a norma general considerem que els conflictes han de ser resolts en el seu propi àmbit:

- En primera instància, entre les persones implicades.
- En cas que no siga resolt, i tractant-se d'alteracions lleus, intervindria en segon lloc el mestre/a que es trobe a càrrec de la classe o que estiga present en el moment de la incidència. Si es en el pati, el mestre/a que estiga de guàrdia en la zona.

Es podem considerar faltes lleus:

- Parlar en classe, però es permet el normal desenvolupament d'aquesta.
- No portar els materials.
- No entregar els treballs programats per a casa de forma reiterada.
- No treballar en classe.
- Espentes, amagar el material, molestar, interrompre...

6.1. Protocol d'actuació en conductes que dificulten lleument la convivència escolar

Davant d'una falta lleu, dins o fora de l'aula, és el mestre/a que la detecta o observa el responsable de seguir el següent protocol:

1. Deixar constància escrita de la incidència en el quadern d'incidències de la tutoria. **ANNEX 6A: QUADERN D'INCIDÈNCIES EN L'AULA**
2. Informar al tutor/a.
3. Informar a la família. Mitjançant l'agenda, telefònicament o en entrevista personal. No cal que signen cap document, però sí deixar constància de la reunió.
4. Determinar la sanció o mesura correctora i fer-se responsable del seu compliment.

6.2. Mesures educatives correctores davant l'alteració lleu de la convivència escolar.

A. Omplir el Quadern d'Incidències de l'aula ubicat a cada classe en la que haurà de constar:

- **Descripció de la conducta problemàtica.**

- **Assenyalar el lloc on apareix la conducta descrita.**
- **Descriure la situació en que es mostra la conducta problemàtica.** El provoca un company, rep un espenta prèvia, s'avorrix, té dificultat en les tasques escolars, li han gastat una broma pesada, practica un joc violent, havia perdut l'atenció.
- **Descriure la reacció immediata a la mala conducta.** Possibles reaccions: Realitza malament la tasca, respon agredint, respon amb altres insults, ix de la fila, ix de l'aula, corre fugint del professor/a quan el sol·licita, crida, calla, embruta la tasca, contesta malament, plora, contesta malament al professorat o altres.

B. Proposta i seguiment de Contracte Família-Tutor/a.

ANNEX 6.B: CONTRACTE FAMÍLIA-TUTOR/A

C. Proposta d'actuació col·lectiva amb el grup afectat.

- **Identificar la situació tipus.**
El tutor/a, assessorat per l'orientador, si és necessari seleccionarà i planificarà accions concretes a realitzar en el grup que puguen beneficiar el canvi de conducta de l'alumne afectat.
- **Establir un pla de modificació de conducta.**
En l'assemblea d'aula que es celebrarà setmanalment es debatran les conductes que s'han de modificar i es prendran les mesures pertinents:
 - Canvis de lloc.
 - Amonestació per part del tutor/a
 - Aplicació de dinàmiques de grup.
 - Plantejar jocs cooperatius.

Les mesures correctores en aquest cas no podem ser, canvi d'aula de més d'una jornada escolar, ni privació del temps d'esplai de més d'un dia.

Al tractar-se de faltes lleus i seguint les normes del nostre RRI, quan es produïsquen cinc faltes lleus en un període de temps inferior a un trimestre, es pot posar un part de conducta contrària a les normes de convivència, que s'explica a continuació.

7. CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR

Quan ocorrisca la repetició de 5 faltes de conducta lleus en un mateix alumne/a durant un trimestre o la falta comesa presenta per ella mateixa suficient grau de gravetat, el Reglament de Règim Intern, estableix el protocol d'actuació i les mesures educatives correctores que es poden aplicar.

Davant una conducta contrària a la convivència escolar el protocol d'informació i correcció és:

1. Omplir Part de Conducta Contrària a la convivència en el centre (mestre/a que observa la conducta).

ANNEX 7: PART DE CONDUCTA CONTRÀRIA A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE

2. Informar al tutor/a.

3. Informar a la família de que a l'alumne/a se li ha posat un Part Contrari a la convivència en el centre. La comunicació serà en el mateix dia de la falta mitjançant l'agenda, telefònicament o en entrevista personal. Necessàriament la família ha de signar el Part.

4. Proposar o determinar la mesura correctora a aplicar i fer-se responsable del seu compliment.

5. Entregar el part a la Cap d'Estudis, amb la descripció de la conducta, proposta de mesura correctora i signatura de la família.

En casos de no col·laboració de la família, el/la Cap d'Estudis convocarà a les famílies per informar-los de la conducta del seu fill i del procediment de correcció que s'està aplicant.

Seguint les normes del nostre RRI, quan es produïsquen tres faltes contràries a la convivència en el centre en un període de temps inferior a un trimestre, es pot posar un part de conducta greument perjudicial per a la de convivència, que es desenvoluparà en el següent punt.

Aquest punt està més desenvolupant en el RRI, no obstant això els quadres següents resumeix les conductes que són considerades contràries a la convivència en el centre i les mesures correctores que es podem aplicar.

Tabla 2 Tipificació de conductes contràries a la convivència

TIPIFICACIÓ PROVISIONAL DE LA CONDUCTA CONTRÀRIA A LA CONVIVÈNCIA (tipificades en l'Art. 35 del Decret 39/2008 i en el Reglament de Règim Intern RRI)
a) Les faltes de puntualitat injustificades.
b) Les faltes d'assistència injustificades.
c) Els actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats del centre educatiu, especialment els que alteren el normal desenvolupament de les classes.
d) Els actes d'indisciplina.
e) Els actes d'incorrecció o desconsideració, les injúries i ofenses contra els membres de la comunitat educativa.
f) El furt o el deteriorament intencionat d'immobles, materials, documentació o recursos del centre.
g) El furt o el deteriorament intencionat dels béns o materials dels membres de la comunitat educativa.
h) Les accions que puguin ser perjudicials per a la integritat i la salut dels membres de la comunitat educativa.
i) La negativa sistemàtica a portar el material necessari per al desenvolupament del procés d'ensenyança i aprenentatge.
j) La negativa a traslladar la informació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre i viceversa.
k) L'alteració o manipulació de la documentació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre.
l) La suplantació de la personalitat de membres de la comunitat escolar.
m) La utilització inadequada de les tecnologies de la informació i comunicació durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.
n) L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança i aprenentatge durant les activitats.
o) Els actes que dificulten o impedisquen el dret i el deure a l'estudi dels seus companys i companyes.
p) La incitació o estímulo a cometre una falta contrària a les normes de convivència.
q) La negativa al compliment de les mesures correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.
r) L'ús inadequat de les infraestructures i béns o equips materials del centre.
s) La desobediència en el compliment de les normes de caràcter propi del centre i que estiguen incloses en el seu projecte educatiu.

*En negreta les conductes que són susceptibles de la mesura educativa correctora AULA DE CONVIVÈNCIA

Tabla 3 Mesures correctores

Mesures correctores
a) Amonestació verbal
b) Compareixença immediata davant del cap o la cap d'estudis o el director o directora.
c) Amonestació per escrit.
d) Retirada de telèfons mòbils, aparells de so o altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança-aprenentatge. Es retiraran apagats i seran tornats als pares, mares, tutors o tutores legals en presència de l'alumne o de l'alumna.
e) Privació de temps d'esplai per un període màxim de cinc dies lectius.
f) INCORPORACIÓ A L'AULA DE CONVIVÈNCIA.
g) Realització de tasques educadores per l'alumne o l'alumna en horari no lectiu. La realització d'estes tasques no es podrà prolongar per un període superior a cinc dies lectius.
h) Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries que tinga programades el centre durant els quinze dies següents a la imposició de la mesura educativa correctora.
i) Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període no superior a cinc dies lectius. Durant la impartició d'eixes classes, i a fi d'evitar la interrupció del procés formatiu de l'alumnat, este romandrà en el centre educatiu efectuant els treballs acadèmics que li siguin encomanats per part del professorat que li imparteix docència. El cap o la cap d'estudis del centre organitzarà l'atenció a este alumnat.

8. CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR

Quan ocorrisca la repetició de 3 faltes de conductes contràries a la convivència en un mateix alumne/a durant un trimestre o la falta comesa presenta per ella mateixa suficient grau de gravetat, el Reglament de Règim Intern del centre, estableix el protocol d'actuació i les mesures disciplinàries que es poden aplicar.

Davant una conducta greument perjudicial per a la convivència escolar el protocol d'informació i correcció és:

1. Omplir Part de Conducta Contraria a la convivència en el centre (mestre/a que observa la conducta).

ANNEX 8: PART DE CONDUCTA GREUMENT PERJUDICIAL A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE

2. Informar al tutor/a.
3. Entregar el part omplit al director/a. Només s'ompliran la recollida de dades i la tipificació provisional de la conducta.
4. El director o la directora del centre, junt amb el tutor/a, informará a la família de que a l'alumne/a se li ha posat un Part greument perjudicial a la convivència en el centre. La comunicació serà en el mateix dia de la falta. Es telefonarà a la família per què es persone en el centre i signe el part. En eixe moment se'ls informará si és el cas, de la mesura cautelar que es va a aplicar i del procediment d'apertura d'expedient disciplinari.

En el RRI, es detalla el procediment d'apertura i resolució de l'expedient disciplinari.

A continuació, detallen les conductes que es considerem greument perjudicials per a la convivència en el centre i desenvolupen els protocols d'actuació.

Aquest punt està més desenvolupant en el RRI, no obstant això els quadres següents resumeix les conductes que són considerades greument perjudicials per a la convivència en el centre i les mesures correctores que es podem aplicar.

Tabla 4 Tipificació de conductes greument perjudicials per a la convivència

TIPIFICACIÓ PROVISIONAL DE LA CONDUCTA GREUMENT PERJUDICIAL PER A LA CONVIVÈNCIA (tipificades en l'Art. 42 del Decret 39/2008 i en el Reglament de Règim Intern RRI)
a) Els actes greus d'indisciplina i les injúries o ofenses contra membres de la comunitat educativa que sobrepassen la incorrecció o la desconsideració previstes en l'article 35 del present decret.
b) L'agressió física o moral, les amenaces i coaccions i la discriminació greu a qualsevol membre de la comunitat educativa, així com la falta de respecte greu a la integritat i dignitat personal.
c) Les vexacions i humiliacions a qualsevol membre de la comunitat escolar, particularment si tenen un component sexista o xenòfob, així com les que es realitzen contra els alumnes més vulnerables per les seues característiques personals, socials o educatives.
d) L'assetjament escolar.
e) La suplantació de personalitat en actes de la vida docent.
f) La falsificació, el deteriorament o la sostracció de documentació acadèmica.
g) Els danys greus causats en els locals, materials o documents del centre o en els béns dels membres de la comunitat educativa.
h) Els actes injustificats que pertorben greument el normal desenrotllament de les activitats del centre.
i) Les actuacions que puguen perjudicar o perjudiquen greument la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.
j) La introducció en el centre d'objectes perillosos o substàncies perjudicials per a la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.
k) Les conductes tipificades com a contràries a les normes de convivència del centre educatiu si concorren circumstàncies de col·lectivitat o publicitat intencionada per qualsevol mitjà.
l) La incitació o l'estímul a cometre una falta que afecte greument la convivència en el centre.
m) La negativa reiterada al compliment de les mesures educatives correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.
n) La negativa al compliment de les mesures disciplinàries adoptades davant de les faltes que afecten greument la convivència en el centre.
o) L'accés indegut o sense autorització a fitxers i servidors del centre.
p) Actes atemptatoris respecte al projecte educatiu, així com al caràcter propi del centre.

Tabla 5 Mesures educatives disciplinàries

Mesures educatives disciplinàries, article 42 apartats h) m) n)
Realització de tasques educadores per a l'alumne o l'alumna, en horari no lectiu, per un període superior a cinc dies lectius i igual o inferior a quinze dies lectius.
Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries que tinga programades el centre durant els trenta dies següents a la imposició de la mesura disciplinària.
Canvi de grup o classe de l'alumne o l'alumna per un període superior a cinc dies lectius i igual o inferior a quinze dies lectius.
Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període comprés entre sis i quinze dies lectius. Durant la impartició d'eixes classes, i a fi d'evitar la interrupció del procés formatiu de l'alumnat, este romandrà en el centre educatiu efectuant els treballs acadèmics que li siguin encomanats per part del professorat que li imparteix docència
Mesures educatives disciplinàries, article 42, excepte h) m) n)
a) Suspensió del dret d'assistència al centre educatiu durant un període comprés entre sis i trenta dies lectius. Per a evitar la interrupció en el seu procés formatiu, durant el temps que dure la suspensió, l'alumne o l'alumna haurà de realitzar els treballs acadèmics que determine el professorat que li imparteix docència.
b) Canvi de centre educatiu.

8.1. ASSETJAMENT ESCOLAR I CIBERASSETJAMENT

ANNEX 1 Assetjament escolar i ciberassetjament.

Orde 62/2014 de 28 de juliol

L'ASSETJAMENT ESCOLAR

L'assetjament escolar és entès com el maltractament psicològic, verbal o físic patit per un alumne o alumna en l'àmbit escolar, derivat de factors personals (físics, psicològics, d'orientació o d'identitat sexuals) o col·lectius (factors ètnics, grup social, religions) de forma reiterada i al llarg d'un període de temps determinat.

L'assetjament escolar pot adoptar distintes manifestacions: l'exclusió i la marginació socials, l'agressió verbal, les vexacions i humiliacions, l'agressió física indirecta, l'agressió física directa, la intimidació, les amenaces o el xantatge, entre d'altres.

És important no confondre este fenomen amb agressions esporàdiques entre l'alumnat i que seran ateses aplicant les mesures educatives que el centre tinga establides en el seu pla de convivència i en el reglament de règim intern.

Característiques

- a) Hi ha intencionalitat. S'expressa en una acció agressiva que genera en la víctima l'expectativa de ser blanc de futurs atacs.
- b) Reiteració. Es repeteix en el temps. L'agressió produïda no és un fet aïllat i la víctima la patix de forma continuada.
- c) Hi ha desequilibri de poder. Es produïx una desigualtat de poder físic, psicològic o social, que genera un desequilibri de forces en les relacions interpersonals.
- d) Es produïx indefensió i personalització: l'objectiu del maltractament sol ser un únic alumne o alumna, que és col·locat d'esta manera en una situació d'indefensió.
- e) Ben sovint pot tindre un component col·lectiu o grupal. Normalment no hi ha un sol agressor o agressora, sinó diversos.
- f) Normalment apareïxen observadors passius. Les situacions d'assetjament usualment són conegudes per terceres persones que no contribueïxen prou perquè cesse l'agressió.
- g) Esta situació d'invisibilitat sol passar desapercibuda moltes vegades pels adults.

EL CIBERASSETJAMENT

Dins dels diferents tipus d'assetjament i les seues manifestacions, recentment, els experts han elaborat un nou concepte d'assetjament, el que utilitza mitjans electrònics i rep el nom de ciberassetjament. Esta conducta es definix com a assetjament entre iguals en l'entorn TIC i inclou actuacions de xantatge, vexacions i insults entre alumnes. Suposa difusió d'informació lesiva o difamatòria en format electrònic. El ciberassetjament és un fenomen de gran rellevància per la seua prevalença, la gravetat de les seues conseqüències i les dificultats que presenta per a ser previngut i tractat.

Característiques

- a) Agressió repetida i duradora en el temps.
- b) Intenció de causar dany: no sempre es dona en els primers estadis del procés.
- c) Sol haver-hi contacte o relació prèvia en el món físic.
- d) Pot estar lligat o no a situacions d'assetjament en la vida real.
- e) Usa mitjans TIC: missatges de mòbil, correu electrònic, telèfons mòbils, xarxes socials, blogs, fòrums, xats.

Protocol d'actuació davant de l'assetjament i del ciberassetjament

1. Detectar i comunicar la situació

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació d'assetjament o de ciberassetjament sobre algun alumne o alumna, ho comunicarà a un professor o professora, al tutor o tutora o a l'equip directiu. En tot cas, qui reba la informació sempre n'informarà l'equip directiu.

2. Primeres actuacions

- a) Equip directiu, que es posarà en contacte amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectats; estarà assessorat pels servicis psicopedagògics escolars, i arrebregarà la informació per a analitzar i valorar la intervenció que procedisca.
- b) L'equip d'intervenció, planificarà de forma ràpida els recursos personals, materials i organitzatius, i el moment i el lloc de reunió amb els agressors, la víctima i els espectadors, sempre que siguen alumnes del centre.
- c) En el ciberassetjament, és important tindre informació de la intensitat, difusió i característiques del mitjà o dispositiu utilitzat. Si hi ha proves físiques, estes han de conservar-se (impressió de pantalla, còpia del missatge), sempre sense lesionar els

drets de cap persona i respectant la confidencialitat de les actuacions.

3. Mesures d'urgència

- a) Augmentar la supervisió i vigilància del professorat i personal del centre durant els moments de descans i de recreacions; de l'estada al menjador, als banys i als vestidors, i de les entrades i eixides del centre.
- b) Avisar les famílies de la víctima i dels assetjadors.
- c) Explicar a l'alumne/a assetjat totes i cada una de les mesures que es prendran per a donar-li seguretat.
- d) En cas de ciberassetjament, indicar a l'alumne/a, si és el cas, que canvie contrasenyes i revise les mesures de privacitat, i insistir-li en el fet que no faga desaparèixer les proves físiques que tinga.
- e) Demanar a l'alumne/a assetjat que comuniqui a un adult qualsevol insult, ofensa o agressió que reba i oferir-li els mecanismes i les vies perquè ho faja amb la major discreció possible.
- f) Una vegada dit l'alumne assetjador i analitzada la situació, la direcció del centre li aplicarà les mesures cautelars que considere necessàries seguint el procediment disciplinari, segons el Decret 39/2008.
- g) Quan s'haja valorat la situació, la direcció del centre decidirà aplicar al cas, o no, les mesures educatives correctores i disciplinàries, i si s'inicia el procediment d'obertura d'expedient disciplinari, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril.

4. Comunicació de la incidència

- a) La direcció del centre informará de la situació i del pla d'intervenció a la comissió de Convivència.
- b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció educativa.
- c) Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'Atenció i Intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent. La Inspecció educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

5. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats

- a) La direcció del centre realitzarà les entrevistes necessàries, preferentment de

forma individual.

b) La direcció del centre informarà les famílies dels alumnes implicats en el conflicte de les mesures i actuacions de caràcter individual, així com les mesures de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell o centre educatiu.

c) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència o no de denunciar el cas a les forces de seguretat de l'Estat.

d) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en aquells supòsits reincidents i en els casos en que el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o l'alumna, i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció educativa.

6. Seguiment del cas per part de les unitats d'Atenció i Intervenció i de la inspecció del centre.

La inspecció i les unitats d'Atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment del cas en que hagen intervingut.

7. Definició de mesures de tractament individualitzat amb la víctima i els agressors, i de sensibilització amb observadors, amb les famílies i amb la resta de l'alumnat

a) Estes mesures i actuacions es referiran tant a les que s'apliquen en el centre i en l'aula, com a les que s'apliquen a l'alumnat en conflicte. Caldrà garantir el tractament individualitzat tant de la víctima i de les persones agressores com de l'alumnat espectador, i incloure actuacions específiques de sensibilització per a la resta de l'alumnat.

b) Amb caràcter orientatiu, en la web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport es proposen mesures i actuacions per a treballar l'assetjament escolar en les diferents tipologies que pot presentar, en l'enllaç: <http://www.cece.gva.es/eva/val/previ.htm>.

ANNEX 8.1. PROTOCOLS DE SEGUIMENT DE L'ASSETJAMENT ESCOLAR

8.1.1 ORIENTACIONS EN SITUACIONS D'ASSETJAMENT ESCOLAR PER LGTBIFÒBIA

JUSTIFICACIÓ

Aquest document pretén guiar l'aplicació del protocol d'actuació en situacions d'assetjament escolar quan estiga motivat per homofòbia, transfòbia o una falta de respecte cap a la diversitat sexual, familiar, i d'identitats o expressions de gènere (en endavant assetjament per LGTBIfòbia). Cal destacar, com s'estableix a l'informe d'Educadiversa (2011), que l'assetjament per LGTBIfòbia té unes especificitats que fan que l'aplicació del protocol general (Ordre 62/2014, Annex I) pugui resultar ineficaç en la majoria dels casos i, fins i tot, de vegades, agreujar la situació de vulnerabilitat de les víctimes.

Cal recordar que, en general, entre els factors que provoquen les situacions d'assetjament trobem el sexisme, el masclisme estructural, la percepció negativa de la diferència i la prevalença del sistema binari sexe-gènere. Aquests factors posen en risc la integritat de les persones trans o de les persones que són percebudes com a lesbianes, gais o bisexuals, i n'augmenta el risc de convertir-se en víctimes. I és que, com assenyalen Díaz-Aguado (2005) i Smith (2003), les possibilitats de patir assetjament a l'escola s'incrementen quan es pertany a col·lectius vulnerables, com és el cas del col·lectiu LGBTI.

La LGTBIfòbia està fortament instaurada en el sistema educatiu i en la nostra cultura. Es pot constatar que la LGTBIfòbia es percep com un problema des de fa relativament poc temps. Així com altres tipus de discriminacions sí que eren considerades com una xacra a eliminar (el masclisme, el racisme o la xenofòbia), les qüestions relacionades amb la diversitat sexual i d'identitats i expressions de gènere s'han considerat, fins a fa molt poc, dins del marc d'allò opinable (encara són considerades així en alguns àmbits). Per exemple, manifestar-se en contra del matrimoni igualitari és considerat una opinió tan respectable com qualsevol altra. És molt significatiu que encara hui s'escolten opinions pseudocientífiques que aposten per l'ús de teràpies reparatives per a «curar» la transsexualitat o l'homosexualitat. I també que l'LGBTIfòbia continue instaurada en la legislació de molts països.

Aquestes circumstàncies perpetuen el rebuig a la diversitat sexual, familiar i de gènere, augmenten les actituds de LGTBIfòbia, i fan que les persones LGBTI creguen que és una situació que han d'acceptar i viure-hi.

Aquesta situació té com a conseqüència dos agreujants, d'una banda, l'insult per

orientació sexual està permanentment present en l'entorn. Encara que no es produïsquen insults concrets cap a la víctima de LGTBIfòbia, aquesta és conscient de la censura existent i que la gravetat d'aquest tipus d'insults es troba minimitzada socialment.

Per un altre costat, la discriminació, l'assetjament o l'exclusió per raons d'orientació o identitat de gènere es produeixen o poden produir-se en tots els àmbits de la vida, fins i tot al familiar. La incomprensió per part de la família provoca o pot provocar greus conseqüències a la víctima, ja que en existir rebuig familiar, existeix 8 vegades més risc d'intents de suïcidi, 3 vegades més risc d'abús de drogues i 6 vegades més risc de depressió que en la resta d'adolescents (Caitlin Ryan, 2009).

Guasch afirma que *"les persones homosexuals poden ser insultades en qualsevol moment. Fins i tot abans de tenir consciència de la seua homosexualitat. D'aquesta manera l'LGTBIfòbia s'inscriu en la base de l'ordre social"*. Aquest fet pot resultar dramàtic i ha de servir-nos per a la reflexió: el xiquet/a és agredit, i insultat, sense tenir consciència real de si és homosexual.

El llenguatge constitueix la principal eina per a la construcció de la pròpia identitat i la relació amb els altres. El llenguatge mostra, a més, les desigualtats socials i les relacions de poder. No sorprèn, per tant, que el llenguatge LGTBIfòbic siga la major causa d'estrès psicològic en la vida dels i les joves LGB (D'Augelli, 1996) i que la seua eradicació constituïska, per tant, un dels objectius clau per la construcció d'espais educatius segurs (Thurlow, 2001; Treadway i Yoakam, 1992).

És àmpliament conegut pel personal docent que les conductes d'assetjament no són fàcilment identificables i passen desapercibudes molt a sovint. Si l'adolescent que pateix assetjament no sol denunciar la situació de maltractament per vergonya o per por a represàlies, encara menys si l'assetjament es produeix per ser trans, lesbiana, gai, bisexual o "semblar-ho". Aquesta denúncia suposaria una "eixida de l'armari" forçada o ajudaria a estendre'n el rumor. Adolescents LGTBI pateixen el seu maltractament submergits en un doble silenci. Com es pot denunciar una situació d'assetjament per LGTBIfòbia si aquest fet suposa confirmar o donar credibilitat a la informació que ha generat l'assetjament?

Una altra de les característiques específiques de l'assetjament LGTBIfòbic és que l'alumne o l'alumna homosexual, bisexual o trans no sol comptar amb un grup d'iguals que li done suport quan esta sent assetjat/da per tenir una identitat de gènere diferent o una orientació sexual que no és la majoritària. Açò no passa

amb altres minories susceptibles de victimització com puga ser l'alumnat d'ètnia gitana, les persones immigrants o amb trets físics diferents. Cal destacar que, segons la enquesta realitzada per l'entitat europea Dalia a l'estudi de 2016 Counting the LGTB population, el 14% de les persones entre 14 i 29 anys es consideren LGTB a Espanya. Açò genera un sentiment d'aïllament i solitud que pot agreujar la situació de la víctima.

Sabem que un factor fonamental en els processos d'assetjament escolar és el silenci de qui observa. En els casos d' LGTBfòbia la situació s'agreuja per por al contagi de l'estigma. Si un alumne defensa a un company immigrant o a una alumna amb sobrepès, tal vegada se l'acuse "d'amic dels immigrants" o "amic dels grossos", però si defensa una persona que és o sembla homosexual, directament se'l pot considerar també com a homosexual (S. Agustín, 2009) i convertir-se en víctima del mateix tipus d'atacs. Hem de tenir en compte que aquest tipus d'assetjament es pot produir, fins i tot, abans de tenir consciència de quina és l'orientació sexual de la persona (intolerància per gènere) i que, a causa de la invisibilització de determinats models de família, també una persona heterosexual i cisgènere que tinga una relació propera amb alguna persona LGTBI (familiar, amitat...) pot veure's afectada per aquest tipus d'assetjament.

ORIENTACIONS PER A L'APLICACIÓ DEL PROTOCOL PER ASSETJAMENT LGTB

1. Detecció i comunicació

Cal destacar que per a poder detectar quan es fa necessària l'aplicació d'aquesta modificació i quan no, resulta fonamental manejar amb fluïdesa els conceptes relacionats amb la diversitat sexual, d'identitats i expressions de gènere i saber intervenir en situacions d'LGBTfòbia. Per tant, es recomana que qui participe en l'aplicació dels protocols d'assetjament escolar tinga formació específica sobre el tema. Així mateix s'aconsella la revisió del glossari de termes del protocol d'acompanyament a la identitat de gènere en centres educatius i la guia "Abrazar la diversidad" per a una millor capacitat de detecció. D'altra banda, hem de tenir en compte que aquesta adaptació s'aplicarà no solament quan la víctima confirme que és LGTBI, sinó també quan «ho sembla», és a dir, quan la gent ho pense (siga veritable o no), quan manifeste una expressió o identitat de gènere no normativa, o tinga vincles amb persones LGTBI en el seu context més proper. Alguns exemples de situacions o expressions entre l'alumnat que ens poden fer reflexionar sobre la necessitat d'aplicar

el protocol d'assetjament amb aquestes especificacions:

Algunes situacions:

- Un alumne/A sense característiques destacables pateix assetjament. Té una mare cisgènere i una altra trans.
- A la reunió de famílies detectem que un alumne o alumna té dos pares o dues mares.
- Una alumna (no heterosexual) ens comunica que de vegades es claven amb ella, encara que li lleva importància. Comentaris i expressions:
 - "Profe, és que l'alumna "X" s'encabota a fer coses de xics".
 - "L'enganxarem l'altre dia agafat de la mà d'un xic al parc".
 - "No, si no passa res, només l'hem treta del grup de WhatsApp perquè ja no ens cau bé (a una xica trans)".
 - "Ell diu que no, però la gent diu que és marieta"

Cal tenir present que **l'adaptació del protocol d'assetjament escolar no ha de partir de cap certesa**. N'hi ha prou amb tenir indicis per a iniciar-lo, i en cas d'haver fet una valoració que no s'ajuste a la realitat, coneguda amb posterioritat, sempre podem acollir-nos a l'adaptació del protocol que s'ajuste millor a aquesta nova circumstància.

D'altra banda hem de considerar que, davant una situació dubtosa, sempre podem establir un paral·lelisme relacionat amb una altra forma de discriminació (racisme, masclisme...) per a aclarir si és LGTBIfòbia o no. També podem analitzar els antecedents i context de víctima i agressors. Si el dubte persisteix, sempre podem consultar a professionals o entitats amb experiència en aquest àmbit d'actuació.

Exemple:

"Sí que li he dit marieta, però no amb aquell sentit". És un cas probable d'assetjament per LGTBIfòbia.

Davant el dubte de si es tracta d'un indicatiu confirmatori d'LGBTIofòbia, o no, podem plantejar-nos les següents qüestions. L'alumne/a usa habitualment la paraula marieta per a referir-se a altres persones? L'ús d'aquest terme (o similars) en aquest cas té una connotació negativa? L'alumne dirigeix l'insult a altres xics que tenen una expressió de gènere diferent a la de la víctima? Si en comptes de marieta, haguera dit puta a una xica, o moro de merda a un company, seria qualificat com a masclisme o racisme i s'hi actuarial? No podem passar per alt, per tant, els insults homòfobs i hem d'actuar-hi amb responsabilitat. L'aïllament social, les burles, a la cara o a l'esquena, o fins i tot a través de les xarxes socials, són molt més habituals i constitueixen formes d'assetjament per LGTBIofòbia tan greus com les agressions físiques i són molt més

habituals.

2. Primeres actuacions

En la fase d'anàlisi i recollida d'informació es recaptarà aquella que siga rellevant respecte al cas que ens ocupa. A més de tot el ja s'ha assenyalat, caldrà indagar el context familiar a fi de valorar una possible reacció de rebuig davant aquesta realitat.

El protocol sempre ha de ser una eina per a millorar la situació de la víctima. La gestió d'una informació errònia o inadequada relacionada amb una qüestió tan sensible com l'orientació sexual o la identitat de gènere pot multiplicar el patiment en comptes d'alleujar-lo.

No suposarà un conflicte en la gestió de la informació els casos en què l'assetjament es produísca perquè la família és LGTBI, per exemple, una família homoparental, una família amb germanes o germans lesbianes o gais visibles, o amb un progenitor trans.

En canvi, en els casos en què hi haja certesa que la víctima és una persona LGTBI o ho parega (a ulls de qui assetja), el maneig d'informació sensible haurà de ser exquisit i no s'haurà de perdre de vista la necessitat primària de garantir el benestar de la víctima per damunt de qualsevol altra circumstància.

Exemple:

En un cas de maltractament infantil, informariem la família abans de tindre la certesa que el maltractament no es produeix en el mateix nucli familiar? Evidentment NO, i tal com estableix el protocol específic, cal prioritzar el benestar de la víctima a la informació a la família. Actuarem de forma anàloga davant el risc de rebuig per part de la família en els casos d'assetjament per LGTBIfòbia.

3. Mesures d'urgència

Les mesures d'urgència han de ser ràpides, però mai a canvi de perjudicar la situació de la víctima. Per això, amb el seu consentiment, es pot recórrer a personal expert i a entitats especialitzades i amb experiència en l'acompanyament d'aquest tipus de casos, sobretot en els seus inicis, on la pressa pot portar-nos a provocar danys difícils de reparar.

Davant qualsevol tipus de dubte hem de plantejar-nos: aquesta informació és essencial per al procés? La comunicació d'aquesta informació pot empitjorar la situació de la víctima? En qualsevol cas, i davant el risc de discriminació intrafamiliar, amb conseqüències negatives per a la víctima, s'evitarà fer referència a l'orientació

sexual o identitat de gènere de la víctima a l'hora de comunicar una situació d'assetjament escolar per LGTBIfòbia. Recordem que l'adaptació del protocol no s'aplica per l'existència d'alumnat LGBTI a les aules sinó per l'existència d'alumnat LGBTIfòbic que assetja a les aules.

Exemple:

Analitzem aquests dos enfocaments davant un mateix fet, un possible cas de violència de gènere: "Hem iniciat el protocol d'actuació perquè la seua filla és una dona", front a, "Hem iniciat el protocol d'actuació perquè la seua filla esta patint assetjament per part d'un company".

En la primera situació es transmet que el protocol s'inicia per una característica de la víctima, mentre que en el segon, que el protocol s'inicia perquè és víctima d'agressions o violència per part de tercers.

A més, en la fase d'entrevistes haurem de posar especial atenció tant en la fase de comunicació amb les famílies com a l'hora d'abordar l'entrevista amb la víctima.

4. Comunicació

Se seguiran els mateixos passos que en qualsevol altre cas, sense perdre de vista la necessitat de preservar el dret a la intimitat de la víctima pel que fa a la seua identitat de gènere i/o la seua orientació sexual.

5. Intervenció

En el moment de valorar si el fet esdevingut és constitutiu de delicte, hem de prendre consciència de les dades que llança l'últim informe sobre els delictes d'odi del Ministeri de l'Interior, on la LGTBIfòbia està inclosa com una de les causes que desencadenen aquest tipus de delictes. L'any 2016, de fet, van augmentar els delictes d'odi per motius de discapacitat, orientació sexual i per qüestions de sexe-gènere en cinc comunitats autònomes, entre les quals la Comunitat Valenciana, que apareix en cinquena posició quant al nombre total d'incidents detectats. També en 2014 el Ministeri de l'Interior va assenyalar els menors com a "grup de risc", susceptible de patir delictes d'odi, i encara que la quantitat de víctimes menors d'edat s'ha reduït en aquest temps, el 13,7% dels delictes d'odi denunciats han tingut com a víctima persones menors d'edat i un 5,4% dels delictes d'odi denunciats han sigut comesos per menors.

I tot plegat en un context, com ressalta la FRA (Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea), en què es denuncien menys del 20% dels delictes d'odi comesos relacionats amb d'LGTBIfòbia.

És per això que cal lliurar-nos de prejudicis i assumir que un/a menor pot ser responsable d'un delicte en el context de l'assetjament per LGTBIfòbia. En aquests casos, les oportunitats de reinserció de les persones agressores no s'haurien d'anteposar a la restitució del dany causat a les víctimes.

Respecte a les mesures a implementar:

Segons s'estableix en l'article 42 del Decret 39/2008, en la fase d'intervenció, no serà necessari calibrar el nivell de gravetat a l'hora d'establir les mesures educatives a implementar. S'aplicaran tant mesures educatives correctores com disciplinàries, atés el component sexista de d'LGTBIfòbia (Art. 42 Decret 39/2008, apartat c). L'èxit de l'actuació raurà en una intervenció múltiple que comporte mesures educatives que reparen la situació de la víctima, però també la intervenció sobre qui agredeix i de les persones espectadores. Totes les persones involucrades cobren rellevància a l'hora d'una intervenció pedagògica, reparadora o reeducadora i haurem de tindre molt presents les reflexions desenvolupades a la introducció d'aquestes indicacions. Atés que el 44% del professorat que no intervé en conflictes per LGTBIfòbia, i actua així per falta de formació o de seguretat en el tractament del tema (Pichardo, 2013), hem d'insistir en la necessitat de formar-se adequadament en diversitat sexual, familiar i d'identitats i expressions de gènere, sobretot per a aquelles persones que hagen de realitzar i supervisar aquestes intervencions. Aquestes actuacions es poden complementar amb la col·laboració i assessorament d'entitats i professionals amb experiència en aquest àmbit.

6. Seguiment i tancament

En aquest punt no són necessàries mesures especials més enllà de tenir presents les especificitats esmentades a l'inici d'aquest document.

8.2. CONDUCTES QUE ALTEREN LA CONVIVÈNCIA DE FORMA GREU I REINCIDENT: INSULTS, AMENACES, AGRESSIONS, BARALLES I/O VANDALISME

ANNEX II.

Conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident: insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme

Orde 62/2014 de 28 de juliol

Diferenciem el protocol d'intervenció davant d'estes situacions a escala general, del protocol d'actuació quan els alumnes que provoquen estos incidents manifesten problemes greus de conducta o trastorns.

8.2.1. ALUMNAT QUE ALTERA GREUMENT LA CONVIVÈNCIA

Es caracteritza per l' incompliment de les normes socials bàsiques de convivència, que es manifesten per mitjà de conductes disruptives greus i reincidentes, com ara insults, amenaces, agressions, baralles sobre algun alumne o alumna o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions. Son conductes, en general, que atempten contra la dignitat personal d'altres membres de la comunitat educativa.

Procediment d'intervenció en general

1. Detectar i comunicar la situació

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una situació de conductes disruptives molt greus, com ara insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme sobre algun alumne o alumna, o sobre el centre i les seues instal·lacions, o que les presencie, tractarà de conèixer els fets i la situació i ho comunicarà a la direcció del centre.

2. Primeres actuacions

- a) La direcció arrebregarà i analitzarà la informació, i prendrà les mesures que considere necessàries.
- b) La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà a les famílies la incidència produïda i els informarà de la situació.

3. Mesures d'intervenció general

Mesures educatives correctores i disciplinàries

Les alteracions de conducta molt greus, com ara insults, amenaces, agressions, baralles entre alumnes o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions es consideren conductes perjudicials per a la convivència del centre, i, per tant, s'actuarà aplicant mesures educatives correctores o disciplinàries, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril, que estaran especificades en el reglament de règim interior del centre.

La direcció del centre arreplegarà la informació, i una vegada oïda la comissió de Convivència, categoritzarà el tipus d'incidència i proposarà mesures correctores o disciplinàries, que tindran un caràcter educatiu i recuperador de la convivència en el centre.

- a) Si es proposen mesures educatives correctores per a alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'ajustaran a l'article 36 del mateix decret.
- b) Si es proposen mesures educatives disciplinàries per alguna de les conductes tipificades en l'article 42 del Decret 39/2008, s'ajustaran a l'article 43 del decret.

4. Mesures de suport

La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar altres mesures de suport i col·laboració externes i recórrer als serveis d'unes altres administracions i institucions, entre d'altres, els serveis socials municipals, els serveis especialitzats d'Atenció a la Família i la Infància (SEAFI), les unitats de Prevenció Comunitàries (UPC), les unitats de Conductes Addictives (UCA), els centres de salut, etc. En estos casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions que hi estiguen implicades.

8.2.2. ALUMNAT AMB ALTERACIONS GREUS DE CONDUCTA

Les alteracions greus de conducta fan referència a un patró de comportament persistent, repetitiu i inadequat a l'edat del menor. D'acord amb la CIE-10 de l'OMS, estes alteracions greus de conducta solen enquadrar-se com a comportament antisocial, comportaments oposicionistes desafiadors, trastorn d'ansietat, trastorn de dèficit d'atenció amb hiperactivitat o impulsivitat, trastorn dissociat en preadolescents i adolescents, trastorn explosiu intermitent, alteracions del son,

conductes de risc per consum de substàncies tòxiques o alcohol, o alteracions de la conducta alimentària, entre d'altres. Es caracteritzen per l' incompliment de les normes socials bàsiques de convivència i per l'oposició als requeriments a les figures d'autoritat, la qual cosa genera un deteriorament en les relacions familiars o socials. Este comportament té repercussions negatives per a l'alumnat que el patix i per al medi en què desenrotlla la seua vida: família, escola, oci... Els seus comportaments van més enllà dels límits tolerables i les conductes impediexen a la persona tindre un procés d'adaptació i desenrotllar tot el seu potencial adequadament. En l'àmbit educatiu, estos alumnes presenten necessitats educatives específiques derivades de trastorns temporals o permanents de la personalitat o de la conducta, i requerixen aprenentatges i recursos excepcionals.

Procediment d'intervenció específic

1. Detectar i comunicar

Davant d'un incident greu provocat per un alumne que presenta una alteració greu de la conducta, si és possible, i sempre que no estiguem a càrrec d'uns altres alumnes, serà acompanyat a la zona de despatxos i s'informarà del cas el director, el cap d'estudis o el cap de personal dels servicis psicopedagògics escolars en el centre. Sempre que siga possible, l'alumne quedarà sota la supervisió d'un adult.

2. Intervenció d'urgència

Si la situació de crisi continua, es cridarà en primer lloc la família perquè acudisquen al centre; si no s'obté resposta de la família, i en els supòsits de perill greu i imminent, es telefonarà al 112 per a sol·licitar ajuda.

3. Mesures d'intervenció específiques

- a) **Comunicació de la intervenció a la família.** La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà la realització o la revisió de l'avaluació sociopsicopedagògica de l'alumne.
- b) **Arreplega i anàlisi d'informació.** L'equip directiu, junt amb el tutor o tutora de l'alumne, l'equip de professors i el personal deis servicis psicopedagògics escolars, el departament d'Orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, recopilarà informació sobre la

intensitat, duració, freqüència i context en que apareixen estos conductes en l'alumne/a.

c) **Avaluació psicopedagògica.** Es realitzarà o revisarà l'avaluació sociopsicopedagògica, en la qual haurà de constar la planificació de la intervenció, l'organització deis suports i les coordinacions externes necessàries.

d) **Sol·licitud de mesures de suport.** La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre, entre d'altres, amb els servicis socials municipals, el servicis especialitzat d'Atenció a la Família i la Infància (SEAFI), la unitat de Prevenció Comunitàries (UPC), la unitat de Conductes Addictives (UCA), els centres de salut, la unitat de Salut Mental Infantojuvenil (USMIJ), centres hospitalaris, associacions, etc.

e) **Recursos complementaris.** La direcció del centre podrà, a més, sol·licitar recursos extraordinaris en la convocatòria anual de recursos personals complementaris d'educació especial regulats en l'Orde de 16 de juliol de 2001 per a Educació Infantil i Primària.

f) **Mesures educatives correctores i disciplinàries.** La direcció del centre, una vegada analitzada la situació i valorat el pla d'intervenció proposat per a l'alumne/a, aplicarà les mesures correctores i disciplinàries que estime convenientes i respectarà la regulació del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

4. Comunicació de les incidències

a) La direcció del centre informarà de la situació i del pla d'intervenció la comissió de Convivència.

b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció educativa.

c) Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament i la intervenció de la unitat d'Atenció i Intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent.

5. Comunicació a famílies i representants legals de totes les persones implicades

a) S'informarà les famílies deis implicats de les mesures i actuacions de caràcter individual adoptades, així com de les de caràcter organitzatiu i preventiu

proposades per al grup, nivell i centre educatiu, preservant sempre la confidencialitat absoluta en el tractament del cas.

b) Totes les mesures correctores i disciplinàries previstos en els articles 36 i 43 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, hauran de ser comunicades formalment als pares, mares, tutors o tutores de l'alumnat menor d'edat.

c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008 en els supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la inspecció educativa.

6. Seguiment del cas per part de les unitats d'Atenció i Intervenció i de la inspecció del centre

La inspecció i les unitats d'Atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment deis casos en que hagen intervingut.

8.2.3. PROTOCOL ESPECÍFIC D'ACTUACIÓ PER ALUMNAT AMB ALTERACIONS GREUS DE CONDUCTA O QUE ALTEREN GREUMENT LA CONVIVÈNCIA I QUE IMPEDIXEN EL DESENVOLUPAMENT DE LA CLASSE

Quan la conducta greu d'un alumne/a impedeix el desenvolupament de la classe pot ser necessari que ixca fora de l'aula (sobretot si la conducta és agressiva cap al mestre o la mestra o cap als companys).

1.- El mestre/a responsable no abandonarà l'aula.

2.- Un alumne/a avisarà al mestre/a que este més prop (preferiblement el/la del nivell) i vindrà a treure de la classe a l'alumne/a disruptiu.

2.a. Si l'alumne/a no oposa resistència el portarà a la seua aula amb material de treball i romandrà allí el temps que es considere oportú.

2.b. Si l'alumne/a oposa resistència i es comporta de forma agressiva (perillosa per a ell o ella o qualsevol membre de la comunitat escolar) , un dels mestres implicats avisarà a l'equip directiu que acudirà a arregar a l'alumne/a.

2.c. Una vegada en custòdia de l'equip directiu, si l'alumne/a oposa resistència i la seua conducta és agressiva (perillosa per a ell o ella o qualsevol membre de

la comunitat escolar), s'avisarà a la família per a que vinga a arreplegar al alumne/a amb caràcter urgent i abandonarà el centre com a mesura cautelar.

3.- El mestre/a responsable el farà un part contrari a les normes de convivència, indicant la sanció temporal de canvi d'aula.

4.- El mestre/a es comunicarà amb la família per a explicar la conducta de l'alumne/a, la sanció aplicada i que signen el part.

5.- Una vegada omplit el part i signat per la família s'entregarà a la Cap d'Estudis que quedarà informada del canvi d'aula i el temps de la sanció.

8.3. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ DAVANT EL MALTRACTAMENT INFANTIL.

ANNEX III. Orde 62/2014 de 28 de juliol

El maltractament infantil es definix com qualsevol acció no accidental que comporta abús (emocional, físic o sexual) o descuit (emocional o físic) cap a un menor de díhuit anys, que és realitzada pel seu progenitor o cuidador principal, per una altra persona o per qualsevol institució, i que amence l'adequat desenrotllament del xiquet/a. Dins del maltractament considerem tant el maltractament actiu, entés com a abús físic, sexual i emocional, com els maltractaments passius, com ara la negligència física i emocional. El maltractament pot ser familiar o extrafamiliar.

Protecció en l'àmbit escolar

Els quatre escalons de protecció de la població infantil són els pares, els ciutadans, els professionals de les administracions i l'entitat pública competent en matèria de protecció infantil.

L'àmbit escolar ocupa una posició privilegiada en el procés de protecció del menor i en la detecció, la notificació, la investigació i l'avaluació. Pels centres passen la totalitat dels xiquets/tes i adolescents de la comunitat, i és el lloc on romanen una gran part del seu temps. Per a molts menors que pateixen el maltractament en l'àmbit familiar en edats primerenques, l'escolarització els permet trencar amb l'aïllament social en qué l'han patit.

Gravetat i presa de decisions

La valoració d'urgència de la situació estarà determinada per la gravetat del succés observat i per la probabilitat que torne a repetir-se (nivell de risc) si no es prenen les mesures de protecció oportunes.

Un cas serà greu si corre perill la integritat física o psicològica del menor (existència de palisses, castics físics forts, sospita d'abús sexual, etc.), si el xiquet/a és un bebé o té menys de cinc anys, o si patix una discapacitat que li impedis autoprotegir-se o demanar ajuda. La urgència determinarà el tipus d'actuació del professional de l'educació, el protocol que es posarà en marxa i la prioritat del cas. L'avaluació exhaustiva correspon als servicis socials o al servici de protecció de menors.

Protocol d'actuació davant d'una situació observada de maltractaments i desprotecció del menor.

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació de maltractament infantil ho comunicarà a l'equip directiu.

2- Actuacions immediates

L'equip directiu es reunirà amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat i l'orientadora de l'escola, la treballadora social per recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.

3- Notificació

L'equip directiu emplenarà el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010 de la Conselleria d'Educació i la Conselleria de Benestar Social.

ANNEX 8.3: FULL DE NOTIFICACIÓ DE POSSIBLE DESPROTECCIÓ DES DE L'ÀMBIT EDUCATIU

4- Comunicació de la situació.

- La direcció del centre remetrà el full de notificació als serveis socials, arxivarà una còpia a l'expedient de l'alumne i remetrà una altra a la direcció general competent en matèria de protecció del menor.
- La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- Si la situació s'agreuja i sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'haurà d'informar la Inspecció Educativa, que sol·licitarà l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.
- La comunicació a la família es realitzarà una vegada informades les autoritats competents, i serà realitzada per la direcció del centre.

5. Procediment d'urgència

1. Davant d'un alumne que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu o del personal docent en qui es delegue, l'acompanyarà al centre de salut o als servicis d'urgència de l'hospital més pròxim.

2. La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors. Per a la comunicació s'utilitzarà: El full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social i per a la comunicació a l'autoritat judicial i al ministeri fiscal s'utilitzarà el model que es troba en l'annex VII de l'orde 62/2014.

3. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament i/o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i tipus d'intervenció.

L'enllaç de la pàgina web de benestar social és:
http://www.bsocial.gva.es/va/web/menor/home_familia

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

UAI de València: telf. 961271406 uai_previ_val@gva.es

Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives

De 9 a 14 contactar amb els serveis socials municipals de la zona

València 961271661

Centres de recepció de menors

València 963748024

Fiscalia de menors

València 961929139

8.4. LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

ANNEX IV. Orde 62/2014 de 28 de juliol

VIOLÈNCIA DE GÈNERE

S'entén per violència de gènere aquella que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exercix sobre ella pel fet de ser-ho. Esta violència comprèn qualsevol acte de violència basada en el gènere que tinga com a conseqüència, o que tinga possibilitats de tindre com a conseqüència, perjudi o patiment en la salut física, sexual o psicològica de la dona. Les amenaces, la pressió exercida sobre elles per a forçar la seua voluntat o la seua conducta, la privació arbitrària de la seua llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com privada, són comportaments violents per raó de gènere.

TIPUS DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

a) Violència física: és qualsevol acte de força contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany. Estos actes de violència física contra la dona poden ser exercits per homes amb els quals tinga o haja tingut relacions de parella, o per homes del seu entorn familiar, social i laboral.

b) Violència psicològica: és tota conducta que produïska desvaloració o patiment en la dona mitjançant amenaces, humiliacions o vexacions, exigència d'obediència o de submissió, coerció, insults, aïllament, culpabilització o limitacions del seu àmbit de llibertat. Estos comportaments poden ser exercits per qui siga o haja sigut el seu cònjuge o per qui estiga o haja estat lligat a ella per anàloga relació d'afectivitat, inclús sense convivència. Així mateix, tindran la consideració d'actes de violència psicològica contra la dona els exercits per homes en el seu entorn familiar, social i laboral.

c) Violència econòmica: consistix en la privació intencionada, i no justificada legalment, de recursos per al benestar físic o psicològic de la dona i de les seues filies i fills, o la discriminació en la disposició deis recursos compartits en l'àmbit de la convivència de parella.

d) Violència sexual i abusos sexuals: és qualsevol acte de naturalesa sexual forçada per l'agressor i no consentida per la dona. La violència sexual comprèn qualsevol imposició, per mitjà de la força o la intimidació, de relacions sexuals no consentides, i l'abús sexual,

amb independència que d'agressor tinga o no relació conjuga[, de parella, afectiva o de parentiu amb la víctima.

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites de casos de violència de gènere ho notificarà a la direcció del centre.

a) Recollida d'informació. Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat, amb els servicis psicopedagògics escolars, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que procedisca.

b) Actuació. En els supòsits de perill greu i imminent, i si la situació ho requerix, es telefonarà al 112 i es traslladarà la persona agredida a l'hospital de referència. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre. Si es considerara necessari, s'establirà comunicació amb el servici especialitzat d'atenció ala família i la infància (SEAFI), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), els hospitals més pròxims, els centres d'acollida i les entitats especialitzades.

c) Aplicació de mesures disciplinàries. En el cas que les persones agressores siguen alumnes del centre, oïda la comissió de convivència, s'actuarà tal com es regula en els articles 42 a 49 del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

2. Comunicació de la situació.

a) La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.

b) En el cas que la incidència puga ser constitutiva de delictes o de falta penal, la direcció del centre ho comunicarà per fax al ministeri fiscal utilitzant l'annex VII d'esta orde. Esta comunicació s'adreçarà a la sala de la Fiscalia que corresponga:

- Si els agressors i les víctimes són menors, a la Fiscalia de Menors.
- Si els agressors són majors d'edat i la víctima menor d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.
- Si els agressors i les víctimes són majors d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.

c) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa, i podrà sol·licitar l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

3. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

a) La direcció informarà les famílies dels implicats del fet de violència i de les mesures i accions adoptades.

b) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència de denunciar-lo a les forces de seguretat.

c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els casos reincidents i en els que el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o l'alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

4. Seguiment del cas per part de les unitats d'Atenció i Intervenció i de la inspecció del centre.

La inspecció i les unitats d'Atenció i Intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

8.5. AGRESSIONS AL PROFESSORAT O AL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVICIS (PAS-PAE)

ANNEX V. Orde 62/2014 de 28 de juliol

Definició

Es considera agressió al professorat qualsevol acció il·lícita que vaja en contra dels drets del personal docent o d'administració o servicis, tal con queden arreplegats en l'article 4 de la Llei 15/2010, d'Autoritat del Professorat, quant als drets del personal docent.

Destinatari: Equips docents, personal d'administració i personal que preste servicis al centre, en l'exercici de les seues funcions.

1. Detecció i comunicació de la incidència.

a) Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una agressió que tinga per objecte el personal docent, el d'administració o el de serveis, té l'obligació de comunicar-ho a la direcció del centre.

b) Així mateix, si els fets que són objecte de l'agressió poden ser constitutius de delicte o de falta, presentarà una denúncia davant del ministeri fiscal, del jutjat de guàrdia, o en qualsevol dependència de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

c) El professorat o el personal d'administració i servicis, si així ho estima oportú, sol·licitarà l'assistència jurídica de l'Advocacia General, tal com es disposa en l'article 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, perquè exercisca les accions legals que corresponguen. La sol·licitud serà remesa per la direcció del centre i s'enviarà a la direcció territorial, on l'inspector o inspectora de zona elaborarà un informe; posteriorment, tota la documentació es traslladarà al secretari territorial que dóna el vistiplau, qui l'eleva a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.

d) La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà la informació següent: dades personals de la persona interessada, telèfon de contacte, relat dels fets i tots els elements de prova de què es disposen i que servisquen per a confirmar aquells, amb citació de testimonis i, si és possible, dels seus relats dels fets. Així mateix, anirà acompanyada de la denúncia presentada, del comunicat d'assistència

mèdica, si n'hi ha, i d'un certificat de la direcció que confirme si els fets denunciats estan relacionats amb l'exercici de la funció o càrrec de la persona sol·licitant.

e) El director o directora notificarà immediatament el fet denunciat a la Inspecció Educativa i ho comunicarà al Registre Central del PREVI.

f) La direcció del centre realitzarà tots els tràmits previstos en aquest protocol amb la màxima celeritat.

2. Intervenció de la Direcció General de Personal.

La direcció general de Personal Docent, a la vista de la documentació remesa per qui sol·licita assistència jurídica, emetrà, com a superior jeràrquic, l'informe a què es referix l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat. L'esmentat informe indicarà si es complixen els requisits previstos en la llei mencionada perquè la persona sol·licitant pugui rebre l'assistència de l'Advocacia General. La Direcció General traslladarà totes les actuacions fetes i realitzarà les actuacions complementàries que considere necessàries.

3. Resolució

L'advocat general de la Generalitat, de conformitat amb el que disposa l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat, prendrà l'acord que corresponga i el comunicarà a la persona interessada.

La facultat concedida a la persona interessada per este article no menyscaba el seu dret a designar advocat que l'assistisca o a sol·licitar que este li siga designat d'ofici, segons l'article 12.3 de l'esmentada Llei 10/2005.

8.6. CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES, DAVANT QUALSEVOL DE LES SITUACIONS PLANTEJADES EN ELS ANNEXES, SI ES PRODUIXEN FORA DEL CENTRE

ANNEX VI. Orde 62/2014 de 28 de juliol

Actuacions en general

Segons s'arregla en l'article 28 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'aplicaran de forma general els protocols d'assetjament i ciberassetjament escolar, i de conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident (insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme, maltractament infantil i violència de gènere), si estes situacions es produïxen fora del centre, en activitats extraescolars o complementàries, i en les realitzades fora del recinte escolar però que estiguen motivades per la vida escolar o directament relacionades amb esta. Els casos seran tractats d'acord amb el reglament de règim intern.

Actuació davant d'una situació de violència de gènere fora del centre.

1. En el cas de **violència de gènere fora del centre** se seguirà el procediment establert anteriorment d'acord amb l'annex IV de l'orde 62/2014. En este cas, si la persona que patix l'agressió és menor i es considera que hi ha desprotecció, es podran utilitzar el full de notificació i el procediment de l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per a la comunicació de la situació a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors.
2. La comunicació a la família es realitzarà només després d'informar a les autoritats competents (apartats 2b i 2c).

Procediment davant d'actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut, en l'entorn escolar.

- a) La direcció del centre realitzarà la comunicació de la situació d'agressió, baralles o vandalisme a les forces de seguretat de l'Estat competents.
- b) Quan es produïska una situació de conflicte que estiga relacionada amb problemes de convivència o que atempte contra persones o instal·lacions en les proximitats del centre escolar, l'equip directiu arreglarà les incidències en la fitxa de l'entorn escolar, que està disponible en ceice.gva i la remetrà a la Direcció

General d'Ordenació, innovació Política Lingüística de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'adreça de correu electrònic convivencia@gva.es.

c) La Direcció General d'Ordenació, innovació i Política Lingüística remetrà l'informe a la Delegació del Govern per mitjà de l'Àrea d'Alta Inspecció d'Educació. En l'acord de col·laboració esmentat, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana es compromet a informar la direcció general que ha originant la comunicació de les accions que s'hagen realitzat en relació amb l'incident.

d) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística informará el centre interessat i la respectiva direcció territorial d'Educació sobre els casos comunicats a la Delegació de Govern. Si no s'ha realitzat cap comunicació d'incidències, l'esmentada Direcció General informará també d'esta circumstància.

8.7. COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL I A LA DIRECCIÓ TERRITORIAL COMPETENT EN MATÈRIA D'EDUCACIÓ.

ANNEX VII. Orde 62/2014 de 28 de juliol

Model de comunicació al ministeri fiscal de conductes greument perjudicials per a la convivència al centre i que poden ser constitutives de falta o delictes penals.

ANNEX 8.7. ANNEX VII, MODEL DE COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL DE CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE I QUE PODEN SER CONSTITUTIVES DE FALTA O DELICTE PENAL.

9. APLICACIÓ DE MESURES CORRECTORES I DISCIPLINÀRIES

Encara que aquest punt també es desenvolupa en el RRI, considerem interessant deixar constància també al Pla de convivència de les circumstàncies atenuants i agreujants que van a influir en l'aplicació de les mesures correctores i disciplinàries.

Extracte de l'Article 30 del DECRET 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis:

9.1. GRADACIÓ DE LES MESURES EDUCATIVES CORRECTORES I DE LES MESURES EDUCATIVES DISCIPLINÀRIES

Els incompliments de les normes de convivència hauran de ser valorats considerant la situació de l'alumne o de l'alumna. Per a això, els òrgans responsables de la instrucció de l'expedient o d'imposició de mesures educatives correctores o disciplinàries, hauran de tindre en compte:

- **Circumstàncies personals, familiars o socials**
- **L'edat de l'alumne o de l'alumna**

Per a la qual cosa podran sol·licitar tots els informes que consideren pertinents per a acreditar la dita situació o circumstància.

A l'efecte de gradació de les mesures educatives correctores i de les mesures educatives disciplinàries, es tindran en compte les següents circumstàncies atenuants i

agreujants:

9.1.1. CIRCUMSTÀNCIES ATENUANTS

- a) El reconeixement espontani de la conducta incorrecta.
- b) La no-comissió amb anterioritat d'accions contràries a les normes de convivència.
- c) La petició d'excuses en els casos d'injúries, ofenses i alteració del desenrotllament de les activitats del centre.
- d) L'oferiment d'actuacions compensadores del dany causat.
- e) La falta d'intencionalitat.
- f) El caràcter ocasional de l'acte en la conducta i el comportament habitual.
- g) La provocació suficient.

9.1.2. CIRCUMSTÀNCIES AGREUJANTS

- a) La premeditació.
- b) La reiteració.
- c) Qualsevol conducta discriminatòria per raó de naixement, raça, sexe, cultura, llengua, capacitat econòmica, nivell social, conviccions polítiques, morals o religioses, per discapacitats físiques, sensorials o psíquiques, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- d) Quan la sostracció, agressió, injúria o ofensa es realitzi contra qui es trobe en situació d'inferior edat, minusvàlida, recent incorporació al centre o situació d'indefensió.
- e) La publicitat, incloent-hi la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- f) La realització en grup o amb intenció d'emparar-se en l'anonimat.

10. DETECCIÓ DE NECESSITATS I PLANIFICACIÓ D'ACCIONS FORMATIVES

Propostes formatives per al professorat:

1. Conèixer el Pla de Convivència del centre i els protocols d'actuació davant diferents situacions.
- 2.- Conèixer diferents models de resolució de conflictes, però desenvolupant específicament el model de resolució dialògica de conflictes, per dur-lo a la pràctica en tots els nivells.
- 3.- Conèixer i utilitzar les ferramentes TIC, per a millorar la comunicació amb les famílies i la difusió dels nostres projectes.

La coordinadora de formació plantejarà a final de cada curs una enquesta per a reflexionar sobre les necessitats formatives individuals i col·lectives del Claustre i dissenyar un pla de formació, que pot incloure cursos, seminaris, grups de treball, etc. Des de el mateix centre i amb el professorat interessat es poden treballar diferents temes relacionat amb les "Actuacions d'èxit Escolar" mitjançant tertúlies dialògiques per al professorat.

També és necessària la formació a les famílies que es pot dur a terme en la Escola de Famílies, coordinats amb l'AMPA. És un objectiu prioritari per a l'equip directiu promocionar esta escola, per a difondre els nostres projectes i arribar a compartir objectius comuns.

11. DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

- El/la coordinador/a d'Igualtat i Convivència, junt amb la resta de la Comissió, elaborarà un Informe trimestral de la Comissió de Convivència que es presentarà a la COCOPE, al Claustre i al Consell Escolar.
- Valoració del grau de compliment dels objectius proposats a la Memòria final i a la revisió de la PGA.

Este apartat es desenvolupa en la Taula 1 del punto 5.3.: Accions per a la promoció de la convivència i prevenció de conflictes i indicadors de logro.

12. COL·LABORACIÓ AMB ALTRES ENTITATS O INSTITUCIONS.

Policia Local. Paper de la policia en la atenció al ciutadà, protecció i prevenció de conflictes. Educació vial.

Policia Nacional (Plan director). Xerrades de primer a sisé de primària sobre temes de assetjament, ciberassetjament, coneixement de la policia, igualtat, drogodependències, etc.

Save the Childrem. Atenció a l'alumnat en situació de risc o exclusió social.

13. BIBLIOGRAFIA

13.1. Referències legals

1. Llei orgànica

- [LEY ORGÁNICA 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales. \[BOE 06/12/2018\]](#)
- [LLEI ORGÀNICA 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència. \[BOE 23/07/2015\]](#)

- [LLEI ORGÀNICA 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal. \[BOE 31/03/2015\] \(articles 235 i 236 pels quals es modifica i actualitza l'article 510\)](#)
- [LLEI ORGÀNICA 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. \[BOE 29/12/2004\]](#)

2. Llei

- [LLEI 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència. \[DOGV 24/12/2018\]](#)
- [LLEI 23/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI. \[DOGV 03/12/2018\]](#)
- [LLEI 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana. \[DOCV 11/04/2017\]](#)
- [LLEI 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. \[DOCV 28/11/2012\]](#)
- [LLEI 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, d'autoritat del professorat. \[DOCV 10/12/2010\]](#)

3. Decret

- [DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. \[DOGV 07/08/2018\]](#)
- [DECRET 30/2014, de 14 de febrer, del Consell, pel qual es regula la declaració de Compromís Família-Tutor entre les famílies o representants legals de l'alumnat i els centres educatius de la Comunitat Valenciana. \[DOCV 19/02/2014\]](#)
- [DECRET 136/2012, de 14 de setembre, del Consell, pel qual modifica el Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel qual es va crear l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana. \[DOCV 17/09/2012\]](#)
- [DECRET 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis \[DOCV 09/04/2008\]](#)
- [DECRET 2/2008, d'11 de gener, del Consell, pel qual es modifica el Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel qual es va crear l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana, adaptant-lo a la nova estructura del Consell. \[DOCV 15/01/2008\]](#)

- [DECRET 233/2004, de 22 d'octubre, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana. \[DOCV 27/10/2004\]](#)

4. Ordre

- [ORDRE 3/2017, de 6 de febrer, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es constitueixen les unitats d'atenció i intervenció del Pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència \(PREVI\) i s'estableix el procediment per al seu funcionament. \[DOCV 15/02/2017\]](#)

- [ORDE 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'establixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar. \[DOCV 01/08/2014\]](#)

- [ORDE 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'implanta el Full de Notificació de la possible situació de desprotecció del menor detectada des de l'àmbit educatiu a la Comunitat Valenciana i s'establix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància. \[DOCV 27/05/2010\]](#)

- [ORDE de 12 de setembre de 2007, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència en els centres escolars de la Comunitat Valenciana \(PREVI\). \[DOCV 28/09/2007\]](#)

5. Resolució

- [RESOLUCIÓ de 13 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció a la urgència, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmacioles en els centres escolars \[DOGV 18/06/18\]](#)

- [RESOLUCIÓ de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions i orientacions per a actuar en l'acollida d'alumnat nouvingut, especialment el desplaçat, als centres educatius de la Comunitat Valenciana \[DOGV 11/06/2018\]](#)

- [RESOLUCIÓ conjunta d'11 de desembre de 2017, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual s'habiliten, amb caràcter experimental, unitats educatives](#)

terapèutiques / hospitals de dia infantil i adolescent (UET/HDIA) per a la resposta integral a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de trastorns greus de salut mental, i es regula el seu funcionament per al curs escolar 2017-2018. [DOGV 22/12/2017]

- RESOLUCIÓ conjunta d'11 de desembre de 2017 de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública per la qual es dicten instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un problema de salut mental. [DOGV 22/12/2017]

6. Instrucció

- Instrucció del 15 de desembre de 2016, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat. [DOCV 27/12/2016]

- Instrucció de 14 d'octubre de 2014, de la Direcció General d'Innovació, Ordenació i Política lingüística sobre l'actualització dels Plans de Convivència en els centres educatius.

13.2. Referències bibliogràfiques

- AA.VV. (2011). Actuaciones de éxito en las escuelas europeas (Colección de Estudios CREADE, Centro nº 9).

- Boot, T. et al. (2000). The index for Inclusion: developing learning and participation in schools. London: CSIE.

- Marchesi, Durán y Giné (2009). Guía para la reflexión y valoración de prácticas inclusivas. Fundación Mapfre. OEI

- VV.AA: El Aula de Convivencia. Edita: Consejería de Educación de la Junta de Andalucía ISBN: 978-84-690-8115-0

- Aubert, A., Flecha, A., García, C., Flecha, R. y Racionero, S. (2008). *Aprendizaje dialógico en la Sociedad de la Información*. Barcelona: Hipatia Editorial.

- Flecha, R. (1997). *Compartiendo palabras: el aprendizaje de las personas adultas a través del diálogo*. Barcelona: Paidós.

- Avilés, J.M. *Bullying, Intimidación y maltrato entre el alumnado*. STEE-EILAS, Bilbao, 2003. <https://es.slideshare.net/Lalvmun/bullying-intimidacin-y-maltrato-entre-el-alumnado-j-maria-avils-martnez? qid=6594d70c-b8e5-40f2-b734-e094ec3d8fff&v=&b=&from search=1>

- Avilés, J.M. i Monjas, I., *Estudio de incidencia de la intimidación y el maltrato entre iguales en la Educación Secundaria. Obligatoria mediante el cuestionario CIMEI*, Anales de Psicología, 2005. http://zaharra.steilas.eus/dok/arloak/lan_osasuna/gaiak/Bullying/ARTICULO%20BULLYING%20ANALES%20DE%20PSICOLOGIA%2004-21_1.pdf
- Díaz-Aguado, M.J., *El acoso escolar y la prevención de la violencia desde la familia*, Dirección general de familia, Comunitat de Madrid, 2006. https://www.researchgate.net/publication/277566609_El_acoso_escolar_y_la_prevenccion_de_la_violencia_desde_la_familia
- Agustín, S., *Diversidad sexual en las aulas. Evitar el bullying o acoso homofóbico*. Cuaderno Plural núm. 2, Fundación Triángulo, 2009. http://ceip.edu.uy/IFS/documentos/2015/sexual/materiales/Aula_PLURAL.pdf
- *Counting the LGTB population*, Dalia Research, 2016. <https://daliaresearch.com/counting-the-lgbt-population-6-of-europeans-identify-as-lgbt/>
- Caitlin Ryan, *Niños saludables con el apoyo familiar. Ayuda para familias con hijos e hijas lesbianas, gays, bisexuales y transgénero*, San Francisco State University, 2009. https://cchealth.org/topics/lgbtq/pdf/supportive_families_es.pdf
- *Bullying homofóbico*, [Educadiversa.org](http://www.educadiversa.org), 2011. http://www.educadiversa.org/index.php?option=com_content&view=article&id=181:educadiversa&catid=45:informe&Itemid=85
- Gloria Álvarez Bernardo, Adrián Salvador Lara Garrido, Ana Belén García Berbén. *Acoso escolar lgbfóbico. Implicaciones y estrategias para combatirlo*, Universidad de Granada, 2017. <http://lambdavalencia.org/novaweb/wp-content/uploads/2017/12/2017-hachetetepe-n15-Universidad-deCadiz.pdf>
- *Homofobia en el sistema educativo. Investigación pluridisciplinar sobre la percepción que los adolescentes escolarizados tienen sobre la homosexualidad, las situaciones de acoso que viven los estudiantes LGTB, y las respuestas de la Comunidad Educativa ante el problema de la homofobia*, FELGTB, 2013. <http://www.felgtb.org/rs/466/d112d6ad-54ec-438b-9358-4483f9e98868/807/filename/homofobia-en-el-sistemaeducativo.pdf>
- J.I.Pichardo. *Diversidad sexual y convivencia: Una oportunidad educativa*, Universitat Complutense de Madrid, 2013. <http://www.felgtb.org/rs/3660/d112d6ad-54ec-438b-9358-4483f9e98868/234/filename/informe-finaldiversidad-y-convivencia.pdf>
- J.I. Pichardo. (coord.). *Abrazar la diversidad. Propuestas para una educación libre de acoso homofóbico y transfóbico*. Institut de la dona i per a la igualtat d'oportunitats.

Ministeri d'Educació, cultura i esport. 2015.

[http://www.inmujer.gob.es/actualidad/NovidadesNuevas/docs/2015/Abrazar la diversidad](http://www.inmujer.gob.es/actualidad/NovidadesNuevas/docs/2015/Abrazar_la_diversidad)

- Informe del Ministeri de l'Interior. Incidents relacionats amb els delictes d'odi a Espanya. Ministeri de l'Interior, 2016. <http://lambdavalencia.org/informe-2016-sobre-incidentes-relacionats-amb-els-delictes-dodi-a-espanya/>

13.3. Referències digitals

www.juntadeandalucia.es

www.utopiadream.info

www.comunidaddeaprendizaje.com.es

www.santiagoapostolcabanyal.es

www.ceice.es

14. ANNEXES

ANNEX 3.4. INFORMACIÓ QUANTITATIVA PER AL DIAGNÒSTIC DEL CENTRE

ANNEX 6.A: QUADERN D'INCIDÈNCIES EN L'AULA

ANNEX 6.B: CONTRACTE FAMÍLIA-ESCOLA

ANNEX 7: PART DE CONDUCTA CONTRÀRIA A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE

ANNEX 8: PART DE CONDUCTA GREUMENT PERJUDICIAL A LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE

ANNEX 8.3: FULL DE NOTIFICACIÓ DE POSSIBLE DESPROTECCIÓ DES DE L'ÀMBIT EDUCATIU

ANNEX 8.7. ANNEX VII, MODEL DE COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL DE CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE I QUE PODEN SER CONSTITUTIVES DE FALTA O DELICTE PENAL.

ANNEX 3.4. INFORMACIÓ QUANTITATIVA PER AL DIAGNÒSTIC DEL CENTRE

ALUMNAT DEL CENTRE							Finalitat	
INFANTIL	3inf	74	45	60%	30	40%	PGA ÍTACA MATRÍCULA	Conèixer el nombre diferenciat d'alumnes i alumnes per a poder obtenir els percentatges de: - alumnes i alumnes amb necessitats especials - alumnes i alumnes suspesos, aprovats i repetidors - alumnes i alumnes amb parts disciplinaris
	4inf	71	39	54,9%	32	45%		
	5inf	74	43	58,1%	31	44,8%		
	Totals	219	127	57,9%	93	42,4%		
PRIMÀRIA	1º	76	38	50%	38	50%	PGA ÍTACA MATRÍCULA	
	2º	76	45	59,2%	31	40,7%		
	3º	69	41	59,4%	28	40,5%		
	4º	78	46	58,9%	32	41%		
	5º	90	51	56,6%	39	43,3%		
	6º	74	35	47,2%	39	52,7%		
	Totals	463	256	55,2%	207	44,7%		

ALUMNAT DEL CENTRE AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS							
INFANTIL	3inf	-					PGA ÍTACA MATRÍCULA
	4inf	9	6	66,6%	3	33,3%	
	5inf	7	4	57,1%	3	42,8%	
	Totals	16	10	12,1%	6	9,5%	
PRIMÀRIA	1º	11	9	81,1%	2	18,1%	PGA ÍTACA MATRÍCULA
	2º	17	12	70,5%	5	29,4%	
	3º	21	16	76,1%	5	23,8%	
	4º	14	9	62,2%	5	35,7%	
	5º	24	16	66,6%	8	33,3%	
	6º	7	3	42,8%	4	57,1%	
	Totals	94	65	25,3%	29	14%	

ALUMNAT DEL CENTRE AMB NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU							
INFANTIL		Total	H	%	D	%	PGA ÍTACA MATRÍCULA
	3inf						
	4inf						
	5inf						
	Totals						
PRIMÀRIA	1º	10	3	7,80%	7	17,90%	PGA ÍTACA MATRÍCULA
	2º	4	3	8,80%	1	3,20%	
	3º	-	-	-	-	-	
	4º	6	3	6,50%	3	9,30%	
	5º	14	6	12,20%	8	20,50%	
	6º	6	2	5,70%	4	10,20%	
	Totals	40	17	15,80%	23	11,00%	

		APROVATS					SUSPESOS					REPETIDORS I REPETIDORES					FINALITAT
		H	%	D	%	Total	H	%	D	%	Total	H	%	D	%	Total	
PRIMÀRIA	1º	38	56,70%	29	43,2	67	7	77,7	2	22,2	9	3	75	1	25	4	Contrastar si l'èxit escolar o el fracàs es veu influït per la variable gènere
	2º	30	58,8	21	41,1	51	12	70,5	5	29,4	17	4	80	1	20	5	
	3º	41	61,1	26	38,8	67	5	38,4	8	61,5	13	1	33,3	2	66,6	3	
	4º	31	50	31	50	62	18	66,6	9	33,3	27	1	100	0	-	1	
	5º	27	48,2	29	51,7	56	10	52,6	9	47,3	19	2	100	0	-	2	
	6º	33	46,4	38	53,5	71	5	41,6	7	58,3	12	0	-	1	100	1	
	TOTALS	200	53,5	174	46,3	374	57	57,9	40	42	97	11	77,6	5	52,9	16	

PERSONES DELEGADES PER GRUPS							Cap d'Estudis o Tutoria	Informació necessària per a conèixer si la representació de l'alumnat és paritària
PRIMÀRIA		Total	H	%	D	%		
	1º	-						
	2º	6	2	33,3	4	66,6		
	3º	6	3	50	3	50		
	4º	6	3	50	3	50		
	5º	6	3	50	3	50		
	6º	6	3	50	3	50		
	Totals	30	14	46,6	16	53,2		

PERSONES DEL CENTRE: ITACA/PGA						Finalitat
		H	%	D	%	TOTAL
ALUMNAT		383	56	300	43,9	683
PERSONAL DOCENT		7	15,9	37	84	44
EQUIP DIRECTIU		-		3	100	3
PERSONAL NO DOCENT		2	50	2	50	4
COORDINACIONS DE COMISIONS		2	25	6	75	8
CAPORALIAS DEPARTAMENT						
CONSELL ESCOLAR:	ALUMNAT	1	33	2	66,6	3
	FAMÍLIES	1	3	8	88,8	9
	PROFESSORAT	1	11,1	6	85,7	7
	EQUIP DIRECTIU	-	14,2	3	100	3
	AJUNTAMENT			1	100	1
					

Poder contrastar les dades sobre la representació paritària de les persones de la comunitat escolar en la presa de decisions

DADES DE CONVIVÈNCIA. CAP D'ESTUDIS I/O COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA							
		Total	H	%	D	%	CONFLICTES (PART DISCIPLINARI o MEDIACIÓ)
PRIMARIA	1º	1	1	100	0	-	
	2º	4	4	100	0	-	
	3º	-	-	-	-	-	
	4º	-	-	-	-	-	
	5º	2	2	100	0	-	
	6º	2	2	100	0	-	
	Total	9	9	100	0	-	